

Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет
Наукова бібліотека

Серія «Академіки, доктори
наук, професори РДУ»

Поніманська Тамара Ілвівна

Бібліографічний покажчик

Рівне - 2009

Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет
Наукова бібліотека

Поніманська Тамара Ілвівна

Бібліографічний покажчик

Рівне - 2009

91.9:74
П56
016:37

Поніманська Тамара Іллівна: бібліографічний покажчик :
(до 55-річчя від дня народження) / уклад.: С.Н.Грипич, Л.М.Буравкова,
М.П.Мельникович. - Рівне: РДГУ, 2009. – 110 с.

Відповідальний за випуск: **С.Н.Грипич**– доцент РДГУ,
директор Наукової бібліотеки

Укладачі: **С.Н.Грипич**– доцент РДГУ,
директор Наукової бібліотеки
Л.М.Буравкова - зав. сектором
М.П.Мельникович – зав.відділом

Комп'ютерний набір та верстка: **Л.М.Буравкова** - зав. сектором
В.О.Дзінько - інженер-програміст

У бібліографічному покажчику, приуроченому 55-річчю від дня народження Поніманської Тамари Іллівни, професора, кандидата педагогічних наук, проректора з наукової роботи, завідувача кафедри педагогіки і психології (дошкільної) Рівненського державного гуманітарного університету, відмінника освіти України зібрано і систематизовано відомості про її творчий і науковий доробок, який налічує 260 друкованих праць (за період 1979-2009 рр.), виданих окремими виданнями, а також опублікованих в наукових збірниках і періодиці. Наукова школа Т.І.Поніманської представлена окремими розділами. До покажчика включено також літературу про наукову та громадську діяльність вченого.

Бібліографічний покажчик розрахований на широке коло науковців, аспірантів, докторантів, працівників науково-методичних центрів, наукових бібліотек, педагогів, студентів та всіх, хто цікавиться проблемами дошкільної педагогіки в науково-методичній, науково-педагогічній та навчально-виховній діяльності.

Рекомендовано до друку науково-методичною радою Наукової
бібліотеки РДГУ
(Протокол №6 від 18.06.09 р.)

Наукова бібліотека РДГУ, 2009 р.
м.Рівне, вул. Остафова, 31

*«Головна мета життя людського, голова діл
людських є дух людини, думки, серце».*

(Г.Сковорода)

***Поніманська Тамара Іллівна** – професор,
кандидат педагогічних наук, проректор з наукової
роботи, завідувач кафедри педагогіки і психології
(дошкільної) Рівненського державного
гуманітарного університету, відмінник освіти
України.*

«І тепле слово проситься в рядок...»

Черговий ювілей нині відзначає відомий учений у галузі дошкільної освіти, кандидат педагогічних наук, професор Тамара Поніманська, випускниця Рівненського державного педагогічного інституту, аспірантка Інституту дошкільного виховання АПН СРСР, завідувач кафедри, проректор університету.

Невелика, здається, дата, але символічна - дві п'ятірки! А ті, хто добре знає цю людину, сьогодні їй адресують значно більше оцінок «відмінно».

За високий професіоналізм, досвід, помножений на постійний пошук нового. За відданість рідному університету і справі свого життя – розвитку дошкільної освіти та науки.

За роботу в студентській аудиторії і дошкільних навчальних закладах. За здатність до створення книг, які хочеться читати.

За педагогічну майстерність, творчий підхід до кожної справи, відповідальність. За повагу до своїх вчителів і любов до учнів.

За готовність до перетворення світу на гуманістичних засадах. За здатність лідера до продукування ідей і особистого виконання найскладнішої частини роботи.

За незмінний оптимізм, гумор, делікатність у взаєминах з людьми. За талант дружити і допомагати.

Широ вітаємо і бажаємо здорового, успішного, радісного життя і педагогічної творчості!

Від загалу колег, учнів і друзів –
Ольга Богініч, кан. пед. наук, доцент
Національного педагогічного університету
ім. М. Драгоманова;

Тетяна Головань, канд. пед. наук, доцент
Кримського гуманітарного університету;
Ілона Дичківська, канд. пед наук, професор
кафедри педагогіки і психології (дошкільної)
Рівненського державного гуманітарного
університету;

Олена Кравцова, доктор психол. наук, професор,
директор Інституту психології
ім. Л.С. Виготського Російського державного
гуманітарного університету (м. Москва, Росія);

Мар'яна Марусинець, канд. психол. наук,
заслужений працівник освіти України, доцент
Прикарпатського університету ім. В. Стефаника;
Людмила Машикіна, канд. пед. наук, професор,
проректор Хмельницької гуманітарно-педагогічної
академії;

Тетяна Сузанська, доктор педагогічних наук,
професор Бельцького університету (м. Бельці,
Молдова;

Олена Трусова, канд. пед. наук, зав. кафедри
Севастопольського гуманітарного університету;
Тетяна Фасолько, канд. пед. наук, доцент
Кременецького гуманітарно-педагогічного
інституту ім. Т. Шевченка.

Жити і працювати від душі

Ім'я Тамари Іллівни Поніманської відоме фахівцям у галузі дошкільної освіти в Україні та за її межами завдяки працям з проблем виховання дітей дошкільного віку та підготовки педагогічних кадрів, доповідям на науково-практичних конференціях, роботі в експериментальних дошкільних закладах, участі в міжнародних наукових проектах.

Поніманська Тамара Іллівна у 1975 році з відзнакою закінчила Рівненський державний педагогічний інститут за спеціальністю “педагогіка і психологія (дошкільна)”.

Роки студентства переконали Тамару Іллівну в тому, що справжнім науковцем можна стати, лише продовживши шлях навчання і самовдосконалення. Тому аспірантура і захист кандидатської у всесвітньо відомому науковому центрі – Науково-дослідному інституті дошкільного виховання АПН СРСР (м. Москва) стали логічним продовженням її навчання. А науковий керівник – доктор педагогічних наук, професор Світлана Акимівна Козлова завжди залишається взірцем для Тамари Іллівни.

Упродовж більш як тридцяти років професор Т.І.Поніманська на високому науковому й методичному рівні викладає провідні навчальні дисципліни спеціальності “педагогіка і психологія (дошкільна)”, розробляє й активно впроваджує

сучасні форми і методи професійної підготовки студентів.

Подальші наукові дослідження Тамари Іллівни підтверджуються її науковим доробком. Вона автор понад 250 наукових і науково-методичних робіт. Серед них понад 30 навчальних посібників і програм із грифом Міністерства освіти і науки України, які використовуються у професійній підготовці фахівців з дошкільної освіти, зокрема посібники : «Моральне виховання дошкільників», «Основи дошкільної педагогіки», «Дошкільна педагогіка», «М.Монтессорі: теорія і технологія», «Підготовка фахівців у галузі дошкільної освіти за вимогами кредитно-модульної системи», «Виховання людяності», «Дошкільна педагогіка. Практикум», «Дошкільна педагогіка за кредитно-модульною системою організації навчального процесу», «Основи педагогічної майстерності за кредитно-модульною системою організації навчального процесу» та ін. Всі ці та інші книжки побачили світ завдяки розуму, надзвичайній енергії та організаторському таланту професора Т.І.Поніманської.

Тамара Іллівна Поніманська – співавтор державного стандарту Базового компонента дошкільної освіти в Україні та програмово-методичних документів до нього. Член авторського колективу державної програми виховання дітей дошкільного віку «Малютко». Учасник Міжнародних та Всеукраїнських науково-практичних конференцій (1979-2009 рр.).

Під керівництвом професора Поніманської захищено 9 кандидатських дисертацій. У 2001-2008 рр. вона була членом спеціалізованої вченої ради по захисту кандидатських дисертацій в Інституті проблем виховання Академії педагогічних наук України (Київ).

Тамара Іллівна – засновник наукових філіалів кафедри з проблеми гуманізації навчання й виховання дітей у дошкільних закладах №№ 16, 35, 44, 56 міста Рівне, автор новітніх форм роботи з дошкільниками. Організатор міждержавних науково-практичних конференцій (1992, 1997, 2002, 2005, 2007 роки). Організатор і науковий керівник науково-виробничого комплексу кафедри педагогіки і психології (дошкільної) з дошкільними навчальними закладами м. Рівне.

Професор Т.І.Поніманська – член експертної групи науково-методичної комісії з дошкільної педагогіки Міністерства освіти і науки України, член експертної комісії з освіти ДАК України. Член редакційної колегії всеукраїнського журналу «Дошкільне виховання». У 2001 році обрана членом-кореспондентом міжнародної Академії педагогічних і соціальних наук (м.Москва).

За багаторічну плідну працю Тамара Іллівна нагороджена Почесними грамотами Міністерства освіти України, Знаком «Відмінник народної освіти», Почесною грамотою Академії педагогічних наук України, Знаком «Софія Русова», Почесною Грамотою Рівненської обласної державної адміністрації, Почесними

грамотами управління освіти і науки Рівненської обласної державної адміністрації.

Упродовж 34 років педагогічної діяльності у Рівненському державному гуманітарному університеті Тамара Іллівна Поніманська зарекомендувала себе як талановитий науковець і педагог, та прекрасний організатор наукового колективу.

Любов до людей та науковий пошук в царині педагогіки та дошкільного виховання є сенсом її життя.

Усе робити на «відмінно» - це не слова, а неодмінна вимога до себе. Приклад Тамари Іллівни надихає тих, хто поряд, на вміння відчувати ритм життя і йти на півкроку попереду.

*Кафедра педагогіки і психології
(дошкільної) Рівненського державного
гуманітарного університету*

Основні дати життя і діяльності Тамари Ілліви Поніманської

5.08.1954 Народилася в селі Городище Біловодського району, Луганської області у сім'ї службовців.

1971 р. Із золотою медаллю закінчила СШ №12 м. Рівне.

1975 р. З відзнакою закінчила Рівненський державний педагогічний інститут, спеціальність "Педагогіка і психологія (дошкільна)".

1975 р. Викладач Дубенського педучилища.

1975 р. Викладач кафедри педагогіки і психології (дошкільної) Рівненського педінституту.

1979 – 1982 рр. Навчалась в аспірантурі Науково-дослідного інституту дошкільного виховання АПН СРСР (м. Москва).

1983 р. Захистила кандидатську дисертацію.

1986 р. Присвоєно вчене звання доцента.

1987 р. Завідувач кафедри педагогіки і психології (дошкільної).

З 1989 р. Член редакційної колегії Всеукраїнського журналу «Дошкільне виховання», засновник наукових філіалів кафедри з проблеми гуманізації навчання й виховання дітей у дошкільних закладах регіону, автор новітніх форм роботи з дошкільниками.

З 1989 р. Член Ради з підготовки фахівців у галузі дошкільного виховання при

Московському державному педагогічному університеті.

1989 р. Нагороджена Почесною грамотою Міністерства освіти України.

1990 р. Нагороджена Знаком «Відмінник народної освіти».

1990-1991 р.р. Член авторського колективу державної програми виховання дітей дошкільного віку «Малютко».

1998 р. Учасник розробки державного стандарту Базового компонента дошкільної освіти в Україні та програмово-методичних документів до нього.

З 2001 р. Член спеціалізованої вченої ради по захисту кандидатських дисертацій в Інституті проблем виховання АПН України (м. Київ).

2001 р. Обрана членом-кореспондентом міжнародної Академії педагогічних і соціальних наук України (м. Москва).

2001 р. Нагороджена Почесною грамотою Міністерства освіти України.

2002 р. Вищою Атестаційною Комісією України присвоєно вчене звання професора.

З 2006 р. Працює на посаді проректора з наукової роботи РДГУ.

2007 р. Нагороджена Почесною грамотою Академії педагогічних наук.

2007 р. Нагороджена нагрудним Знаком "Софія Русова".

1979

1. **Виховне значення оцінки поведінки старших дошкільників** / Т.І.Поніманська // Роль воспитателя в организации педагогического процесса в детском саду: сб. научн. труд.- М.,1979. – С.42-43.

1980

2. **Виховання активного ставлення до виконання моральних норм поведінки старшими дошкільниками** / Т.І.Поніманська // Актуальные проблемы формирования личности дошкольника / рук. деп. в ОЦНИ “Школа и педагогика” МП СССР и АПН СССР 02.10.80, №57–80. – М., 1980. – С.2-14.

3. **Н.К.Крупська про виховання громадської активності : розроблення проблеми і розвиток її у сучасній педагогіці** / Т.І.Поніманська // Дошк. вих. – 1980. – №2. – С.8-9.

4. **Питання організації педагогічного процесу в дитячому садку** / Т.І.Поніманська // Дошк. восп.- 1980.- Вып.2.- С.5-6.

5. **Планування роботи по ознайомленню з оточуючою дійсністю в підготовчій групі** : метод. посіб. / Т.І.Поніманська. – Рівне, 1980. – 29 с.

1981

6. **Думка товаришів** : використання колективної оцінки при формуванні активного ставлення до

моральних норм (поведінки дошкільнят) / Т.І.Поніманська // Дошк. вих. – 1981. – №7. – С.3-4.

7. **Про виховання активного ставлення до виконання моральних норм у дітей старшого дошкільного віку** / Т.І.Поніманська // Особенности нравственного и эстетического воспитания дошкольника / рук. депон. в ОЦНИ “Школа и педагогика” 19.10.81, №73-81. – М., 1981. – С.2-13.

8. **Теми контрольних робіт з дошкільної педагогіки і вказівки до їх виконання** : метод. посіб. / Т.І.Поніманська. – Рівне, 1981.– 30с.

9. **Щоб зростали патріотами** : (о книжке «Родной край».- М.: Просвещение,1981) / Т.І.Поніманська // Дошк. вих.- 1981.- №8.- С.29-30.

1982

10. **Щоб росли патріотами** / Т.І.Поніманська // Дошк. вих. – 1982. – №9. – С.29-30.

1983

11. **Засвоєння старшими дошкільниками моральних норм у спільній трудовій діяльності** : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук/ Т.І.Поніманська. – М., 1983. – 21с.

12. **Моральність починається з прикладу** / Т.І.Поніманська // Дошк. вих. – 1983. – №8. – С.6-7.

13. **Удосконалення педагогічного процесу** / Т.І.Поніманська // Развитие народного образования в

СССР: тез. докл. научн.-практ. конф. – Ровно, 1983. – С.29-31.

1984

14. **Виховання дітей в процесі ознайомлення з явищами суспільного життя** / Т.І.Поніманська // Пути и формы повышения эффективности идейно-политического воспитания : тез. докл. научн.-практ. конф. – Ровно, 1984. – С.42-43.

15. **Виховувати взаємодопомогу** : засвоєння дошкільниками моральних норм поведінки у спільній трудовій діяльності / Т.І.Поніманська, М. Мірзаабдулаєва // Дошк. вих. – 1984. – №1. – С.4-5.

16. **Дошкільникам – про Велику Перемогу** : метод. посіб. / Т.І.Поніманська. – Рівне, 1984. – 18 с.

17. **Методичні рекомендації до спецсемінару з дошкільної педагогіки** / Т.І.Поніманська, О.Ю.Яницька. – Рівне, 1984. – 35 с.

18. **Роль куратора-наставника в професійній спрямованості педагога** / Т.І.Поніманська // Ленин и молодежь : тез. докл. научн.-практ. конф. – Ровно, 1984. – С.20-21.

1985

19. **Бесіда для старших дошкільників** / Т.І.Поніманська, Г.І.Ніколайчук // Дошк. вих. – 1985. – №3. – С.13.

20. **Вдосконалення методики моральної освіти старших дошкільників** / Т.І.Поніманська // Идеи реформы в жизнь : тез. докл. научн.-практ. конф. –

Ровно, 1985. – С.39-47.

21. **Герой Радянського Союзу М.І.Кузнецов** : бесіда для старших дошкільників / Т.І.Поніманська // Дошк. вих.- 1985.- №3.- С.13.

22. **Методичні вказівки з педагогічної практики в дошкільних закладах** / Т.І.Поніманська, Н.В.Лисенко. – Рівне, 1985. – 24 с.

23. **Праця – школа моральності** / Т.І.Поніманська // Дошк. вих. – 1985. – №5. – С.6-7.

24. **Прекрасний образ Вітчизни** / Т.І.Поніманська // Дошк. вих. – 1985. – №10. – С.30-31.

1986

25. **Ознайомлення дошкільників з явищами суспільного життя** / Т.І.Поніманська // Воплощение ленинских идей в практику современной школы : тез. докл. научн.-практ. конф. – Ровно, 1986. – С.15-16.

1987

26. **Активізація розумової діяльності дітей на заняттях** : метод. посіб. / Т.І.Поніманська, М.В.Долгова, О.Л.Трусова. – Рівне, 1987. – 68 с.

27. **Вдосконалення трудового виховання в сім'ї** / Т.І.Поніманська, Н.М.Горопаха. – Рівне, 1987. – 29 с.

28. **Підготовка студентів до контрпропагандистської діяльності** / Т.І.Поніманська // Формы и методы использования средств массовой

информации: тез. докл. научн.- практ. конф. – Ровно, 1987. – С.123-125.

29. **Ростити трудівників** : усвідомлення дітьми суспільного значення праці / Т.І.Поніманська // Дошк. вих. – 1987. – №5.– С.6-7.

1988

30. **Використання ідей В.О.Сухомлинського в моральній освіті** / Т.І.Поніманська, Л.М.Кравець, І.М.Дичківська // Идеи формирования личности в педагогическом наследии Сухомлинского : тез. докл. республ. научн.-практ. конф. – Кировоград, 1988. – С.160-162.

31. **Виховання у дошкільників активного ставлення до виконання моральних норм** / Т.І.Поніманська, Л.М.Кравець, І.М.Дичківська // В.О.Сухомлинський – видатний педагог-новатор : тез. доп. наук.-практ. конф. – Рівне, 1988. – С.19-21.

32. **Зміст і методичні вказівки до навчальної педагогічної практики** / Т.І.Поніманська, М.В.Долгова, О.Л.Трусова. – Рівне, 1988.- Ч.І. – 30 с.

33. **Зміст і методичні вказівки до навчальної педагогічної практики** / Т.І.Поніманська, Н.В.Лисенко, О.Л.Трусова. – Рівне, 1988. - Ч.ІІ. – 30 с.

34. **Зміст і методичні вказівки до навчальної педагогічної практики** / Т.І.Поніманська, Н.Ф.Самсонюк, О.Ю.Яницька. – Рівне, 1988. - Ч.ІІІ. – 38 с.

35. **Педагогічні ігри як засіб профпідготовки** //

Проблемы совершенствования послевузовского образования: сб. матер. Всесоюз. конф. / Т.І.Поніманська.– Гродно, 1988. – С.61-63.

36. **Проблема засвоєння моральних норм дітьми в світлі ідей А.С.Макаренка** / Т.І.Поніманська // Макаренко – выдающийся педагог-новатор : тез. докл. межвуз. научн.-практ. конф. – Ровно, 1988. – С.29-30.

37. **Роль формування суспільно значущих мотивів з метою профорієнтації** / Т.І.Поніманська // Комплексный подход к трудовому воспитанию и профориентации молодежи : сб. научн. труд. – Куйбышев, 1988. – 64-71.

38. **Слово також справа** / Т.І.Поніманська // Дошк. вих. – 1988. – №8. – С.11-12.

39. **Содержание и методические указания к учебной педагогической практике студентов II курса** (Специальность 2110 «Педагогика и психология (Дошкольная) : метод. рек. / сост. Н.Ф.Самсонюк, Т.И.Пониманская, Е.Л.Трусова.- Ровно, 1988.- 25с.

40. **Содержание и методические указания к учебной педагогической практике студентов III курса** (Специальность 2110 «Педагогика и психология (Дошкольная) : метод. рек. / сост. Т.И.Пониманская, Н.Ф.Лисенко, Е.Л.Трусова.- Ровно, 1988.- 30с.

41. **Удосконалення морального виховання** / Т.І.Поніманська, Л.М.Кравець, І.М.Дичківська // Творческое использование наследия В.А.Сухомлинского : тез. докл. республ. научн. - практ. конф. – Луцк, 1988. – С.148-149.

1989

42. **Відповідальність, взаємодія** / Т.І.Поніманська, Н.М.Горопаха // Дошк. вих. – 1989. – №9. – С.14-15.

43. **Гра – справі підмога** : метод. рек. / Т.І.Поніманська. – Рівне, 1989. – 6 с.

44. **Естетика педагогічної праці в курсі “Основи педмайстерності”** / Т.І.Поніманська // Гуманізм и эстетическая культура : тез. докл. научн. - практ. конф. – Ровно, 1989. – С.32-34.

45. **Педагогічні ігри в навчально-виховному процесі** / Т.І.Поніманська // Дошк. восп. – 1989. – №11. – С.78-81.

46. **Підготовка випускників дошкільних відділень до роботи з морального виховання** : метод. посіб. / Т.І.Поніманська.– К.: РНМК, 1989. - 42 с.

47. **Підготовча до школи група** : метод. посіб. / Т.І.Поніманська, Л.В.Артемова та ін. – К.: Рад. школа, 1989. – 436 с.

48. **Реалізація ідей Крупської в підготовці педагогів до морального виховання** / Т.І.Поніманська, Г.М.Ремизович // Крупская о коммунистическом воспитании молодежи : тез. докл. научн.-практ. конф. – Ровно, 1989. – С.18-20.

49. **Рольові (ділові) ігри в роботі пропагандиста** : метод. посіб. / Т.І.Поніманська, І.Д.Пасічник.– Рівне, 1989. – 28 с.

50. **Тема миру у виховній роботі дитячого садка**

// Воспитание на идеях мира : тез. докл. научн.-практ. конф. / Т.І.Поніманська. – Ровно, 1989. – С.19-20.

51. **Формування професійної культури в курсі “Основи педмайстерності”** / Т.І.Поніманська // Психология – перестройке народного образования : тез. докл. Всесоюз. научн.-практ. конф. – М., 1989. – С.71.

52. **Формування професійної спрямованості** / Т.І.Поніманська. // Проблемы перестройки высшего педагогического образования : тез. докл. республ. науч.-практ. конф. – Глухов, 1989. – С.45-48.

53. **Формування творчості студентів в педагогічних іграх** / Т.І.Поніманська // Педагогика и творчество : сб. научн. труд. – М., 1989. – С.135-139.

54. **Шлях до педагогічного співробітництва** : метод. рек. / Т.І.Поніманська. – Рівне, 1989. – 6 с.

1990

55. **Активізація розумової діяльності дошкільників в процесі навчання** : метод. посіб. / Т.І.Поніманська, М.В.Долгова, Г.Ф.Меналюк. – К.: РНМК, 1990. – 34 с.

56. **Використання ігрових методів у професійній підготовці педагога** / Т.І.Поніманська // Развитие педагогической освіти и науки в западных областях Украины : тез. доп. наук.-практ. конф. – Тернопіль, 1990. – С.59-60.

57. **Гуманізація педагогічного процесу – необхідна умова виховання дітей в дусі миру** / Т.І.Поніманська, І.М.Дичківська // Воспитание в духе мира и новое политическое мышление : тез. докл.

межвуз. научн.-практ. конф. – Ровно, 1990. – С.70-73.

58. **Ідеї педагогіки співробітництва в психолого – педагогічній підготовці студентів** / Т.І.Поніманська // *Формирование и становление современного учителя : тез. докл. научн.-практ. конф.* – Ровно, 1990. – С.75-78.

59. **Малюток** : програма виховання дітей дошкільного віку / Т.І.Поніманська, Л.В.Артемова, А.М.Богущ та ін.; відп. ред. З.П.Плохій. –К.: МО УРСР, 1990. – 256 с.

60. **Методичні рекомендації до програми виховання дітей дошкільного віку** / Т.І.Поніманська, Л.В.Артемова, А.М.Богущ та ін. - К.: МО УРСР, 1990. – 316 с.

61. **Морально-трудове виховання як засіб підготовки до школи** / Т.І.Поніманська // *Учитель и общество : опыт, проблемы, поиски: тез. докл. межвуз. науч.-практ. конф.* – Измаил, 1990. – С.415-418.

62. **Основи педагогічної майстерності** : навч. прог. / Т.І.Поніманська, В.П.Ганчук, Л.М.Метелюк. – К.: МО УРСР, 1990. – 24 с.

63. **Про курс “Основи педагогічної майстерності”**/ Т.І.Поніманська // *Дошк. восп.* – 1990. – №6. – С. 90-92.

64. **Розвиток професійно-педагогічного мислення в курсі “Основи педмайстерності”** / Т.І.Поніманська // *Формирование и становление современного учителя : тез. докл. научн.-практ. конф.*– Ровно, 1990. – С.148.

65. **Удосконалення трудового виховання дітей в**

сім’ї : метод. посіб. / Т.І.Поніманська, Н.М.Горопаха. – К.: РНМК, 1990. – 24 с.

1991

66. **Батьківщина – з дитинства** / Т.І.Поніманська // *Дошк. вих.* – 1991. – №1. – С.9-10.

67. **Використання педагогічної спадщини Ушинського в моральному вихованні дітей** / Т.І.Поніманська, І.М.Дичківська // *Педагогическое наследие Ушинского в современной практике воспитания : матер. докл. Всесоюз. научн.-практ. конф.* – О., 1991. – С.118-119.

68. **Концепція українського національного дитячого садка С.Ф.Русової** / Т.І.Поніманська, І.М.Дичківська // *Освіта і незалежна Україна : матер. Всеукр. наук.-практ. конф.*– Рівне, 1991. – С.36-37.

69. **Курсові роботи з педагогіки** : метод. рек. для студ. спец. Педагогіка і психологія (дошк.) / Т.І.Поніманська. - Рівне, 1991.- 32с.

70. **Малюток**: програма виховання дітей дошкільного віку / Т.І.Поніманська, Л.В.Артемова, А.М.Богущ та ін.; відп. ред. З.П.Плохій. - К.: МО УРСР, 1991. – 198 с.

71. **Народознавчі засади морального виховання дітей** / Т.І.Поніманська // *Народная педагогика и современные проблемы воспитания : тез. докл. Всесоюз. научн.-практ. конф.* - Чебоксары, 1991. – С.188-189.

72. **Основні напрями виховної роботи з студентами інституту** : метод. посіб. / Т.І.Поніманська,

Б.С.Колупаев та ін. – Рівне, 1991. – 36 с.

73. **Підготовка дошкільних працівників до виховання дітей в дусі миру** / Т.І.Поніманська, М.В.Долгова // Внеклассная работа по воспитанию школьников в духе мира : тез. докл. межвуз. научн.-практ. конф. – Ровно, 1991. – С.66-68.

74. **Ростити особистість** / Т.І.Поніманська // Дошк. вих. – 1991. – № 6-7. – С.4.

75. **Театральна підготовка в курсі “Основи педмайстерності”** / Т.І.Поніманська // Проблемы освоения театральной педагогики в подготовке учителя : тез. докл. межвуз. научн.-практ. конф. – Полтава, 1991. – С.144-145.

76. **Ти живеш під чистим небом** / Т.І.Поніманська // Дошк. вих. – 1991. – №5. – С.12.

77. **Формування моральної поведінки дошкільників** / Т.І.Поніманська, В.Є.Дзигель, В.І.Безлюдна, Н.Ф.Самсонюк / рук. деп. в ОЦНИ “Школа и педагогика” АПН СССР /24.06.91, №131-91/. – 110 с.

78. **Шлегер про соціальну роль, зміст і методи дошкільного виховання** / Т.І.Поніманська // Использование наследия забытых и возвращенных деятелей науки и культуры в учебном процессе : тез. докл. научн.-практ. конф.– Ровно, 1991. – С.112.

79. **Шляхи демократизації навчального процесу в педагогічному вузі** / Т.І.Поніманська // Формирование и становление творческой личности педагога : тез. докл. научн.-практ. конф. – Ровно, 1991. – С.78-79.

1992

80. **Вдосконалення наукового потенціалу дошкільних закладів** / Т.І.Поніманська, Л.І.Комар // Методична робота з педкадрами в дошкільних закладах України : зб. наук. пр. – К., 1992. – С. 62-66.

81. **Використання гуманістичних ідей Коменського в підготовці педагога** / Т.І.Поніманська // Творча спадщина Коменського і сучасність: матер. міжвуз. наук.-практ. конф. –Львів, 1992. – С. 9-13.

82. **Використання педагогічних ігор у викладанні дошкільної педагогіки** / Т.І.Поніманська // Методы формирования у студентов педвузов интереса к профессии : сб. научн. тр. – М.,1992. – С. 62-66.

83. **Виховання інтересу до педагогіки співробітництва в процесі навчальної практики** / Т.І.Поніманська // Современные проблемы воспитательной работы и подготовка учителя – воспитателя : матер. межвуз. научн.-практ. конф. – Барнаул, 1992. – С. 147-149.

84. **Виховання людяності в педагогіці Я.А.Коменського** / Т.І.Поніманська // Я.А.Коменский и педагогическая современность : матер. Междунар. науч.-практ. конф. – О., 1992. – С.186-189.

85. **Виховання особистості : формування взаємин між вихователями і молодшими дошкільниками** / Т.І.Поніманська // Дошк. вих.- 1992.- №6-7.- С.8.

86. **Гуманізація педагогічного процесу дитячого садка як складова частина проблеми педагогіки миру**

в комплексному дослідженні кафедри дошкільної педагогіки РДП / Т.І.Поніманська // Виховання учнівської молоді в дусі миру і взаєморозуміння : матер. міжрегіонал. наук.-практ. конф. – Рівне : РДП, 1992. – С.28-29.

87. До питання про гуманізацію морального виховання в дитячому садку / Т.І.Поніманська // Гуманизация воспитания и обучения детей дошкольного возраста : матер. докл. междунар. научн.-практ. конф. – Ровно, 1992. - Т.1.– С.146-148.

88. Курсові роботи з дошкільної педагогіки : метод. посіб. / Т.І.Поніманська, Л.А.Янцур. – Рівне, 1992. – 52с.

89. Майбутнє країни виховується сьогодні : (Міждерж. наук.-практ. конф. в м.Рівне (по дошк. вих.) / Т.І.Поніманська // Вільне слово.- 1992.- 7 листопада.

90. Моральне виховання дітей в праці / Т.І.Поніманська // Совершенствование содержания и методов воспитания дошкольников : матер. межвуз. научн.-практ. конф. – Бердянск, 1992.- Вып.3. – С.3.

91. Педагогічна практика. Спец. 03.07.00 Педагогіка і психологія (дошкільна) : навч. посіб. для студ. / Т.І.Поніманська, О.Л.Трусова, В.І.Безлюдна. – Рівне, 1992. – 53 с.

92. Підготовка студентів до здійснення завдань гуманізації навчання і виховання дошкільників / Т.І.Поніманська, Г.С.Зятькова, Т.М.Сузанська // Гуманізація виховання і навчання дітей дошкільного віку. Ч.2. Матер. наук.- практ. конф.- Рівне, 1992.- С.82-83.

1993

93. Використання ідей В.О.Сухомлинського в створенні національного дитячого садка / Т.І.Поніманська, Л.І.Кузьмук, Г.М.Ремизович // В.О.Сухомлинський – видатний український педагог: матер. міжвуз. наук.-практ. конф. – Рівне, 1993. – С.46-48.

94. Вітчизняна педагогіка про використання теорії і практики М.Монтессорі / Т.І.Поніманська, І.М.Дичківська // Класична педагогіка і філологія в світлі завдань шкільної і вузівської словесності : матер. міжвуз. наук.-практ. конф. – О., 1993.– С.12-15.

95. Гуманізація процесу морального виховання / Т.І.Поніманська, І.М.Дичківська // Современные проблемы нравственного воспитания : докл. Всерос. научн.-практ. конф. – Чебоксары, 1993.- Ч.1. – С.48-51.

96. Дитина і навколишній світ / Т.І.Поніманська // Методичні рекомендації до програми виховання дітей дошкільного віку «Малятко». – К. : Свенас, 1993.- С.64-78.

97. Імені С.Ф.Русової / Т.І.Поніманська // Дошк. вих. – 1993. – №3. – С. 12.

98. Методичні рекомендації до програми «Малятко»/ Т.І.Поніманська, З.П.Плохій та ін.- К.: Свенас, 1993. – 154 с.

99. Моральне виховання дошкільників : навч. посіб. / Т.І.Поніманська. – К.: Вищ. шк., 1993. – 111 с.

100. **Проблеми гуманістичного виховання в педагогіці Сухомлинського** / Т.І.Поніманська // Педагогічна спадщина В.О.Сухомлинського і будівництво національної школи : матер. міжвуз. наук.-практ. конф. – Кіровоград, 1993. – С.40-41.

101. **Роль гуманістичних орієнтацій в розвитку педагогічної творчості** / Т.І.Поніманська // Актуальні проблеми підготовки педагогічних кадрів до творчої професійної діяльності : зб. наук. пр.– К.,1993. – С.53-57.

102. **Сухомлинський і сучасна дошкільна педагогіка** / Т.І.Поніманська, І.М.Дичківська // В.О.Сухомлинський – видатний український педагог : матер. Міжнар. наук.-практ. конф. – Рівне : РДП, 1993. – С.8.

103. **Яким повинен бути Монтессорі-вчитель** / Т.І.Поніманська, І.М.Дичківська // Бюлетень Межрегиональной Альтернативной Монтессори - Ассоциации. – М., 1993. – №4. – С.2-4.

1994

104. **М. Монтессорі про роль педагога у вихованні вільної незалежної особистості** / Т.І.Поніманська // Воспитание свободной, независимой, ответственной личности. : матер. Междунар. науч.-практ. конф. – Санкт-Петербург, 1994. - Ч.1. – С.31-33.

105. **Монтессорі М. Підготовка вчителя** / Т.І.Поніманська // Альманах МАМА: Изд-е Межрегиональной Альтернативной Монтессори-Ассоциации.– М., 1994. - Вып.1. – С.12-16.

106. **Народна педагогіка в підготовці педагога** / Т.І.Поніманська // Історія і сучасність педагогічної освіти в Україні : матер. міжвуз. наук.-практ. конф. – Глухів, 1994.- Ч.2. – С.12-13.

107. **Проблема свободи і активної дисципліни дитини в системі М. Монтессорі** / Т.І.Поніманська, І.М.Дичківська // Ребенок и детский сад : матер. Междунар. научн.-практ. конф.– Клайпеда, 1994.– С.32-34.

1995

108. **Використання альтернативних теорій виховання і розвитку дітей у підготовці педагога** / Т.І.Поніманська // Розвиток інтелекту і творчості у дітей дошкільного віку : матер. міжвуз. наук.-практ. конф. – Кременець, 1995. – С.29-31.

109. **Дошкільна педагогіка** : навч. прогн. / Т.І.Поніманська. – К.: РНМК, 1995. – 21с.

1996

110. **Воспитание для жизни: образовательная система М. Монтессори** / И.Н.Дичковская, Т.И.Пониманская ; Моск. центр Монтессори; под ред. К.Е. Сумнительного. – М., 1996. – 116 с.

111. **Гуманізм педагогічної системи С.Русової** / Т.І.Поніманська // Проблеми шкільної педагогіки і психології навчання і виховання у творчій спадщині Софії Русової : матер. Всеукр. наук.-практ. конф. – Чернівці, 1996.– С.41-44.

1997

112. **Гуманізм вальдорфської педагогіки** / Т.І.Поніманська, І.М.Дичківська // Концепція гуманізму в становленні та розвитку професійної освіти : матер. Міжнар. наук.-практ. конф. – О., 1997. – С.59-61.

113. **Єдина стратегія освіти – єдиний еквівалент знань** / Т.І.Поніманська // Дошк. вих. – 1997. – №12. – С.15.

114. **З досвіду роботи кафедри** / Т.І.Поніманська, С.Я.Дем'янчук // Миротворча діяльність школи і вузу.: матер. міжвуз. наук.-практ. конф. – Рівне, 1997.- Ч.2 – С.67-69.

115. **Загальна психологія** : метод. посіб. / Т.І.Поніманська, Л.П.Осьмак, Д.І.Фурманець. – Рівне, 1997. - 36 с.

116. **Моральне виховання дошкільників** : навч. посіб. для вузів / Т.І.Поніманська. - К.: Вищ. шк., 1997.- 111с.

117. **Основні напрями виховної роботи зі студентами у вузі** : програма / Т.І.Поніманська, А.М.Воробйов, Б.П.Дем'янчук та ін. – Рівне, 1997. – 36 с.

118. **Соціальний розвиток як основа гуманістичного виховання дітей** / Т.І.Поніманська // Актуальні проблеми дошкільного виховання : зб. наук. пр. – Рівне, 1997. – С.47-50.

119. **Удосконалення змісту спеціальної підготовки фахівця з дошкільного виховання за багаторівневою системою** / Т.І.Поніманська // Методологія неперервної

освіти працівників дошкільних закладів : матер. міжвуз. наук.-практ. конф. – Рівне, 1997. – С.7-9.

1998

120. **Базисний компонент дошкільної освіти в Україні** : проект / Т.І.Поніманська, О.Л.Кононко, Л.Ю.Кормиліцина та ін. - К., 1998. – 63 с.

121. **Базовий компонент дошкільної освіти в Україні** / Т.І.Поніманська, Л.В.Артемова, А.М.Богущ, О.Л.Кононко та ін. - К., 1998. – 47с.

122. **Науково-дидактичні основи новітніх технологій навчання** / Т.І.Поніманська, І.М.Дичківська, С.О.Ласунова // Дидактична система Ушинського в сучасній загальноосвітній школі : матер. Всеукр. наук.-практ. конф. – Рівне, 1998. – С.182-187.

123. **Основи дошкільної педагогіки** : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. освіти, які навч. за спец. "Дошк. виховання" / Т.І.Поніманська ; Міжнародний фонд "Відродження"; Програма "Трансформація гуманітарної освіти в Україні". – К. : Абрис, 1998. – 447 с.

124. **Особистість як центральна ціннісна категорія педагогіки К.Д.Ушинського** / Т.І.Поніманська // Дидактична система Ушинського в сучасній загальноосвітній школі : матер. Всеукр. наук.-практ. конф.– Рівне, 1998. – С.10-14.

125. **Підготовка педагога до роботи в дошкільних закладах інноваційного типу** / Т.І.Поніманська, І.М.Дичківська // Підготовка педагогічних кадрів і діяльність навчальних закладів нового типу в системі

національної системи освіти : матер. Всеукр. наук.-практ. конф.– Чернівці, 1998. – С.162-166.

126. **Підготовка студентів до інноваційної педагогічної діяльності** : навч. посіб. / Т.І.Поніманська, Л.А.Машкіна. –Хмельницький, 1998. - 56 с.

127. **Психолого-педагогічні умови соціалізації особистості дитини в процесі виховання** / Т.І.Поніманська // Міжнародний семінар з гуманістичної психології та педагогіки : тез. доп.– Рівне, 1998.– С.81-82.

128. **Соціальна психологія** : навч. прогр. / Т.І.Поніманська. – Рівне : РІС КСУ, 1998. – 15с.

129. **Тести з дошкільної педагогіки** : навч. посіб. / Т.І.Поніманська, Н.М.Горопаха, І.М.Дичківська. – Рівне, 1998. – 30 с.

130. **Формування соціальної компетентності дитини** / Т.І.Поніманська // Нова пед. думка. – 1998. – №2.– С.91-96.

131. **Чи готовий вчитель до інноваційної діяльності** / Т.І.Поніманська // Освіта. – 1998. – №51/397. – С.8.

1999

132. **Виразне читання у структурі системи ступеневої підготовки вихователя** : метод. посіб. / Т.І.Поніманська, З.П.Сергєєва. – Хмельницький, 1999. – 18 с.

133. **Виховання як чинник соціалізації дитини в**

гуманістичній педагогіці і психології / Т.І.Поніманська // Особистість і трансформаційні процеси у суспільстві : психолого-педагогічні проблеми сучасної освіти. – Харків, 1999.–С.133-136.

134. **Вправи у соціальній поведінці дітей за системою М.Монтессорі** : навч. посіб. для студ. спец. : "Педагогіка і психологія (дошкільна)" / І.М.Дичківська, Т.І.Поніманська ; РДПІ. – Рівне : РДПІ, 1999. – 57 с.

135. **Готовність до педагогічних інновацій у контексті гуманістичної педагогіки** / Т.І.Поніманська // Оновлення змісту і методів дошкільної освіти в Україні. - Рівне : РДПІ, 1999. - Вип. 5. – С.10-15.

136. **Гуманізація дошкільної освіти – вимога сьогодення** / Т.І.Поніманська, Л.М.Деменчук // Нова пед. думка. – 1999. – №2. – С.14-16.

137. **Гуманізм педагогічної технології Макаренка і сучасні проблеми виховання** / Т.І.Поніманська, І.М.Дичківська // А.С.Макаренко – видатний педагог ХХ століття : матер. Міжнар. наук.-практ. конф. – Полтава, 1999. – С.157-160.

138. **Гуманістичні засади соціалізації особистості дитини в процесі виховання** / Т.І.Поніманська // Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти. - Рівне : РДГУ, 1999. - Вип. 6. – С.79-81.

139. **До питання про виховання гуманістичної спрямованості поведінки дитини** / Т.І.Поніманська // Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти: наук. зап. РДПІ. – Рівне, 1999.- Вип.8. – С.34-37.

140. **Дошкільна педагогіка** : метод. посіб. / Т.І.Поніманська, Г.І.Сігінішина. – Хмельницький, 1999. – 16 с.

141. **Іміджологія** : програма курсу / Т.І.Поніманська. - Рівне, 1999. – 10 с.

142. **Люди і я** : світ дорослих як чинник соціалізації особистості дитини / Т.І.Поніманська // Дошк. вих. – 1999. – №8. – С.14-15.

143. **Малювання** : програма виховання дітей дошкільного віку / АПН України, Ін-т проблем виховання АПН України; Т.І.Поніманська, Л.В.Артемова, А.М.Богущ та ін.; наук. кер. З.П.Плохій. - [2-е вид., доопрац. і доп.]. - К. : Пед. думка, 1999. - 286 с.

144. **Професійна етика** : програма курсу / Т.І.Поніманська. - Рівне, 1999. – 6 с.

145. **Тиждень безпеки дитини** : метод. посіб. / Т.І.Поніманська, Л.М.Деменчук, Л.В.Гурнік. – Рівне, 1999. – 20 с.

2000

146. **Виховання у різновікових групах** : метод. посіб. / Т.І.Поніманська, В.П.Палійчук. –Хмельницький, 2000. – 15 с.

147. **Готовність до педагогічних інновацій – показник гуманного мислення педагога** / Т.І.Поніманська // Інновації у сучасному педагогічному процесі: теорія та практика : зб. ст. – Луганськ, 2000. – С.133-136.

148. **Гуманістичне виховання дошкільників** : соціально-педагогічні засади підготовки педагога / Т.І.Поніманська // Поч. шк. – 2000. – №11. – С.19-21.

149. **До проблеми самоактуалізації особистостей дитини і вихователя в гуманістичній педагогіці** / Т.І.Поніманська // Проблеми сучасної педагогічної освіти : серія педагогіка і психологія. Ч.1.– К., 2000.– С.163-164.

150. **Дошкільна педагогіка** : метод. посіб. / Т.І.Поніманська, Л.А.Машкіна. – Хмельницький, 2000.- 18с.

151. **Дошкільна педагогіка** : навч. прогр. / Т.І.Поніманська. – Рівне, 2000. – 34 с.

152. **Дошкільна педагогіка у структурі системи ступеневої підготовки вихователя** : метод. посіб. / Т.І.Поніманська, Л.А.Машкіна. – Хмельницький, 2000. – 18 с.

153. **Етнопедагогіка** : метод. посіб. / Т.І.Поніманська, Г.І.Сігінішина. –Хмельницький, 2000. – 18 с.

154. **Идеи А.В. Запорожца в подготовке педагогов к гуманистическому воспитанию дошкольников** / Т.І.Поніманська // Наука о дошкольном детстве: теория и современность : матер. Междунар. науч.-практ. конф. – М., 2000. – С.42-44.

155. **Курсові та дипломні роботи з дошкільної педагогіки** : навч.-метод. посіб. для студ. спец. 7.01.01.01 «Дошкільне виховання» / Т.І.Поніманська, Н.М.Горопаха, І.М.Дичківська та ін.– Рівне, 2000. –105 с.

156. **Наступність у формуванні соціального досвіду дітей як проблема гуманістичного виховання/** Т.І.Поніманська // *Дитинство : наступність і перспективність : матер. Міжнар. наук.-практ. конф. – Переяслав-Хмельницький, 2000. – С.79-80.*

157. **Підготовка педагога до гуманістичного виховання дітей дошкільного віку /** Т.І.Поніманська // *Оновлення змісту, форм і методів навчання і виховання в закладах освіти: наук. зап. РДГУ.– Рівне, 2000. - Вип.12.– С.275-277.*

158. **Підготовка педагога до інноваційної діяльності /** Т.І.Поніманська, Л.А.Машкіна.- Хмельницький, 2000.- 18с.

159. **Програма державного екзамену з педагогіки /** Т.І.Поніманська, Н.М.Горопаха, Г.Ф.Меналюк, Л.А.Янцур. - Рівне, 2000. – 37с.

160. **Психологічний аспект підготовки педагога до гуманістичного виховання дітей /** Т.І.Поніманська // *Проблеми сучасної педагогічної освіти. – К., 2000.- Вип.2. – С. 86-88.*

161. **Світ людей у вихованні соціальної компетентності дошкільника /** Т.І.Поніманська // *Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти : наук. зап. РДГУ.- Рівне, 2000. - Вип.9.—С.90-93.*

162. **Теоретичні засади гуманізації виховання дітей дошкільного віку /** Т.І.Поніманська // *Оновлення змісту, форм і методів навчання і виховання в закладах освіти : наук. зап. РДГУ.– Рівне, 2000. - Вип.13.– С.10-14.*

163. **Формування соціального досвіду дітей як основа морально-духовного розвитку /** Т.І.Поніманська // *Морально-духовний розвиток особистості в сучасних умовах : зб.наук. пр.– К., 2000.- Кн.1. – С.47-50.*

2001

164. **Аксіологічні пріоритети підготовки педагога до гуманістичного виховання /** Т.І.Поніманська // *Стратегія дошкільного образования в 21 веке : проблемы и перспективы : матер. Междунар. научн.-практ. конф. – М., 2001. – С.335-336.*

165. **Гуманізація навчання і виховання дітей дошкільного віку : навч. прогр. /** Т.І.Поніманська. - Рівне, 2001. – 11 с.

166. **Гуманізм і виховання: філософсько-педагогічний аспект /** Т.І.Поніманська // *Оновлення змісту, форм і методів навчання і виховання в закладах освіти : наук. зап. РДГУ.– Рівне, 2001. - Вип.17.– С.4-8.*

167. **Гуманізм як основа морально-духовного виховання особистості /** Т.І.Поніманська // *Гуманістично спрямований виховний процес і становлення особистості : зб. наук. пр. – К., 2001. – С.41-46.*

168. **Гуманістичний аспект психолого-педагогічної підготовки вихователя /** Т.І.Поніманська // *Проблеми сучасної педагогічної освіти. – К., 2001. – Вип.3; Ч.1.– С.73-79.*

169. **Завдання гуманістичного виховання дітей дошкільного віку /** Т.І.Поніманська // *Оновлення змісту,*

форм і методів навчання і виховання в закладах освіти : наук. зап. РДГУ.- Рівне, 2001.- Вип.14.- С.15-18.

170. **Основи педагогічної майстерності** : навч. прогр. / Т.І.Поніманська, О.А.Козлюк. - Рівне, 2001. – 13 с.

171. **Психологічні особливості підготовки студентів до гуманістичного виховання** / Т.І.Поніманська // Оновлення змісту, форм і методів навчання і виховання в закладах освіти : наук. зап. РДГУ.- Рівне, 2001.- Вип.16.- С.54-57.

172. **Соціальна педагогіка** : навч. прогр. / Т.І.Поніманська. – Рівне, 2001. – 11с.

173. **Філософські основи педагогіки** : навч. прогр. / Т.І.Поніманська, Н.М.Горопаха. - Рівне, 2001. – 10 с.

174. **Філософсько-антропологічні засади гуманістичного виховання** / Т.І.Поніманська, Н.М.Горопаха // Актуалізація ідей антропоцентризму в умовах реформування загальноосвітньої і вищої школи : матер. Всеукр. наук.-практ. конф. – Полтава, 2001.– С.16-19.

175. **Це я можу сам** : вправи у соціальній поведінці : навч. посіб. / І.М.Дичківська, Т.І.Поніманська. – Рівне, 2001. – 94с.

2002

176. **Виховання соціальної поведінки дітей** : навч. прогр. / Т.І.Поніманська. - Рівне, 2002. – 6 с.

177. **Гуманізація освіти в світлі тенденцій суспільного розвитку** / Т.І.Поніманська // Психолого-

педагогічні основи гуманізації навчально-виховного процесу в школі та вузі. – Рівне, 2002. - Вип.3. – С.103-106.

178. **Гуманістичне виховання як ціннісна взаємодія вихователя і дитини** / Т.І.Поніманська // Оновлення змісту, форм і методів навчання і виховання в закладах освіти : наук. зап. РДГУ.- Рівне, 2002. - Вип.21.- С.3-7.

179. **Гуманність: ціннісний аспект** / Т.І.Поніманська // Дошк. вих. –2002. –№4. –С.3-5.

180. **Дитинство як категорія гуманістичної педагогіки** / Т.І.Поніманська // Оновлення змісту, форм і методів навчання і виховання в закладах освіти : наук. зап. РДГУ.- Рівне, 2002.- Вип.19.– С.7-10.

181. **Дошкільна педагогіка** : навч. прогр. / Т.І.Поніманська. - Рівне, 2002. – 36 с.

182. **Етнографія дитинства** : навч. прогр. / Т.І.Поніманська. - Рівне, 2002. – 10 с.

183. **Методичні вказівки до виконання контрольних робіт** : метод. посіб. / Т.І.Поніманська, Н.В.Маліновська, Г.Ф.Меналюк, Н.Ф.Самсонюк.- Рівне, 2002. – 54 с.

184. **Організація і методика педагогічного дослідження** : зб. навч. прогр. : 8.01.01.01.–магістр. / Т.І.Поніманська. – Рівне, 2002. – С.3-11.

185. **Основи педагогічної майстерності** : навч.-метод. комплекс. / Т.І.Поніманська, О.А.Козлюк. – Рівне, 2002. – 41 с.

186. **Педагогіка загальна** : навч. прогр. / Т.І.Поніманська, Н.М.Горопаха. – Рівне : РДГУ, 2002. – 13 с.

187. **Практикум із загальної педагогіки** : навч. посіб. / Т.І.Поніманська, О.А.Козлюк. - Рівне, 2002. – 52 с.

188. **Програма державного екзамену** : магістер. робота / Т.І.Поніманська. - Рівне, 2002. – 25 с.

189. **Психолого-педагогічні засади гуманістичного виховання дітей дошкільного віку** / Т.І.Поніманська // Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді : зб. наук. пр. – К., 2002. – С.190-195.

190. **Сучасні підходи до гуманістичного виховання дошкільнят** / Т.І.Поніманська // Дошк. вих. - 2002.- №4.- С.3-5.

191. **Технології викладання дошкільної педагогіки** : зб. навч. прогр. : 8.01.01.01–магістр. / Т.І.Поніманська. – Рівне, 2002.– С.18-24.

192. **Філософсько-педагогічна сутність гуманістичного виховання** / Т.І.Поніманська // Оновлення змісту, форм і методів навчання і виховання в закладах освіти : наук. зап. РДГУ.- Рівне, 2002.- Вип.23.– С.23-26.

193. **Формування соціального досвіду дітей 6-7 року життя** : зб. наук. пр. / Т.І.Поніманська. – К., 2002. – С. 201-205.

194. **Формування у педагога розуміння дитини** /

Т.І.Поніманська // Актуальні проблеми формування особистості нового типу. – Кременець, 2002. – С.58–59.

195. **Формування у студентів гуманістичного бачення дитини** / Т.І.Поніманська // Проблеми вищої педагогічної освіти у світлі рішень II Всеукраїнського з'їзду працівників освіти : матер. Всеукраїн. наук.-практ. конф. - К., 2002. – С.221-223.

2003

196. **Аксіологічні пріоритети виховання гуманності у дітей дошкільного віку** / Т.І.Поніманська // Теоретичні питання культури, освіти та виховання : зб. наук. пр.– К., 2003.- № 24 ; Ч.2. – С.117 – 119.

197. **Виховання ціннісного ставлення до світу дорослих у дітей дошкільного віку** / Т.І.Поніманська // Вісник Глухівського державного педагогічного університету : серія пед. науки. Вип.2. – Глухів: ГДПУ, 2003.– С.12 – 16.

198. **Гуманізація педагогічної позиції у просторі дитинства** / Т.І.Поніманська // Дошк. вих. – 2003. – №12. – С.3-5.

199. **Гуманістичні цінності у підготовці вихователя** / Т.І.Поніманська // Ціннісні пріоритети освіти у ХХІ столітті : матер. Міжнарод. наук.-практ.конф. — Луганськ, 2003. – Ч. 2. – С.192-198.

200. **Ідеї В.О.Сухомлинського у підготовці педагога до гуманістичного виховання дітей** / Т.І.Поніманська // Наукові записки : серія пед. науки. Вип. 52. Ч.1. – Кіровоград, 2003.— С.197-200.

201. **Мотиваційно-ціннісна готовність педагога до гуманістичного виховання дітей дошкільного віку** / Т.І.Поніманська // Проблеми сучасної педагогічної освіти : серія педагогіка і психологія. Вип.5. — К., 2003.- С.232-236.

202. **Підготовка майбутніх вихователів до реалізації інноваційних технологій гуманістичного виховання** / Т.І.Поніманська, І.М.Дичківська // Наука про дитинство : сучасні психолого-педагогічні проблеми : матер. Міжнарод. наук.-практ. конф. – Мінськ, 2003. – С.48-50.

203. **Проблема дитинства в концепції гуманістичного виховання дітей дошкільного віку** / Т.І.Поніманська // Наук.-теорет. зб. : спец. вип. № 3. Психологія. Педагогіка. - Переяслав-Хмельницький, 2003. – С.164 – 167.

204. **Проблема дитинства у підготовці майбутніх вихователів** / Т.І.Поніманська // Науковий вісник Чернівецького університету : зб. наук. пр. – Чернівці, 2003. - Вип.184. Педагогіка та психологія. – С.107-112.

205. **Розвивальне середовище як засіб гуманізації педагогічного процесу** / Т.І.Поніманська // Оновлення змісту, форм і методів навчання і виховання в закладах освіти : наук. зап. РДГУ.- Рівне, 2003.– Вип.27.– С.12-15.

206. **Самореалізація личности как центральная проблема гуманистического воспитания** / Т.И.Пониманская // Горизонты образования. –2003. –№ 2. – С.14 –17.

207. **Соціокультурні проблеми дитинства в контексті концепції гуманістичного виховання** /

Т.І.Поніманська // Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді : зб. наук. пр.– К., 2003. - Вип.5 ; Кн.1. – С.24 – 28.

208. **Сфера “Люди” : коментар до Базового компонента дошкільної освіти в Україні** / Т.І.Поніманська. – К., 2003. – С.157 –161.

209. **Традиции в аксиологическом контексте современного воспитания** / Т.И.Пониманская, И.Н.Дичковская // Известия Академии педагогических и социальных наук. – М., 2003. - Вып.7. – С.82-85.

210. **Формування гуманістичних цінностей у дітей 7-го року життя** / Т.І.Поніманська // Оновлення змісту, форм і методів навчання і виховання в закладах освіти : наук. зап. РДГУ.- Рівне, 2003. - Вип.26. – С.85-87.

2004

211. **Дитина і соціум** / Т.І.Поніманська // Дошк. вих. – 2004. – № 8. – С.4-6.

212. **Дошкільна педагогіка** : практикум : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл., спец. "Дошкільне виховання" / Т.І.Поніманська, І.М.Дичківська ; М-во освіти і науки України. – К. : Слово, 2004. – 352 с.

213. **Дошкільна педагогіка** : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Т.І.Поніманська. – К. : Академвидав, 2004. – 456 с.

214. **Експериментальна Базова програма розвитку особистості дитини дошкільного віку** / Т.І.Поніманська, О.Л.Кононко та ін. - К., 2004. – 342 с.

215. **Закохана в життя** : [про проф. РДГУ Т.Д.Дем'янюк] / Т.Поніманська // Сім днів.- 2004.- 25 черв. (№26).-С.3.

216. **Змістовий компонент підготовки майбутніх вихователів до гуманістичного виховання дітей** : зб. наук. пр. / Т.І.Поніманська. – Херсон, 2004. – Пед. науки. Вип. 37. – С.287-290.

217. **Особистісні пріоритети гуманістичного виховання** / Т.І.Поніманська // Оновлення змісту, форм і методів навчання і виховання в закладах освіти : наук. зап. РДГУ.- Рівне, 2004.- Вип.29.– С.21-24.

218. **Педагог як співавтор духовного простору дитини у системі гуманістичного виховання В.О.Сухомлинського** / Т.І.Поніманська // Василь Сухомлинський і сучасність: особистість у навколишньому середовищі: наук. вісн. Миколаївського держ. пед. ун-ту. – Миколаїв, 2004. – С.50-54.

219. **Проблема гуманістичного виховання у професійній підготовці майбутніх вихователів**/ Т.І.Поніманська // Проблеми сучасної пед. освіти : серія педагогіка і психологія. Вип.6 ; Ч.2. – Ялта, 2004. — С.88-92.

2005

220. **Гуманістичне виховання дітей дошкільного віку як педагогічна взаємодія** / Т.І.Поніманська // Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти. - Рівне : РДГУ, 2005. - Вип. 31. – С.4-6.

221. **Дитяча психологія** : навч. прогн. / Т.І.Поніманська, І.М.Дичківська. – Рівне : РДГУ, 2005. – 15с.

222. **Наукова школа Олександра Запорозжя** / Т.І.Поніманська // Педагогічна газета. – 2005. – №12(137). – С.7.

223. **Олександр Запорожець - засновник теорії гуманістичного виховання дошкільнят** / Т.Поніманська // Дошк. вих. - 2005. - №11. – С.7-9.

224. **Педагогічні традиції та інновації у контексті гуманізації освіти** / Т.І.Поніманська, І.М.Дичківська, Р.М.Постоловський // Известия Академии педагогических и социальных наук. – М., 2005. – С.142-146.

225. **Подготовка педагога к гуманистическому воспитанию детей** / Т.И.Пониманская // Наука о детстве и современное образование. - М., 2005. – С.169-170.

226. **Програма кваліфікаційного екзамену (спеціальність 6.010101"Дошкільне виховання")** / Т.І.Поніманська, І.М.Дичківська, Н.М.Горопаха. – Рівне : РДГУ, 2005. – 10 с.

227. **Свобода і відповідальність у педагогічній взаємодії** / Т.І.Поніманська // Збірник наукових праць Полтавського державного педагогічного університету імені В.Г.Короленка : серія пед.науки. Вип.5(44). - Полтава, 2005. – С.88-94.

228. **Социализация личности ребенка в условиях гуманистического воспитания** / Т.И.Пониманская // Воспитание в процессе обучения : матер. Междунар.

научн.-практ. конф.- В 2-х ч.Ч.1. - Минск, 2005. – С.242-245.

2006

229. **Гуманістична позиція педагога як складова професійної ментальності** / Т.І.Поніманська // **Формирование профессиональной ментальности будущего специалиста системы дошкольного образования** : матер. Междунар. научн.-практ. конф. Минск, 2006. – С.152-154.

230. **Дослідницька робота студентів** : курсові, бакалаврські, дипломні та магістерські роботи : навч.-метод. посіб. / М-во освіти і науки України, РДГУ, каф. педагогіки і психології (дошк.); [уклад.: Т.І.Поніманська, Н.М.Горопаха, І.М.Дичківська та ін.]. – [2-ге вид., допов.]. – Рівне : РДГУ, 2006. – 155 с.

231. **Дошкільна педагогіка** : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закладів / Т.І.Поніманська. – К. : Академвидав, 2006. – 456 с. – (Альма-матер).

232. **М. Монтессорі : теорія і технологія** : навч.-метод. посіб. для використ. в навч.-вихов. процесі / І.М.Дичківська, Т.І.Поніманська ; М-во освіти і науки України. – К. : Слово, 2006. – 303 с.

233. **Основи педагогічної майстерності** : прогр. навч. курсу (за вимогами кредитно-модульної системи) / Т.І.Поніманська, О.А.Козлюк. – Рівне : РДГУ, 2006. – 16 с.

234. **Социализация личности ребёнка в контексте задач гуманистического воспитания** / Т.І.Поніманська // **Матер. V Междунар. конф. “Ломоносовские чтения”** 2006 года.- Севастополь, 2006. – С.308-310.

235. **Теоретико-методичні засади гуманістичного виховання дітей дошкільного віку** / Т.І.Поніманська.- Рівне : РДГУ, 2006.- 364с.

2007

236. **Бросить луч света, осветить, просветить – это все от Светланы** : добрые слова нашему учителю – С.А.Козловой / Т.И.Пониманская // **Мы вместе в науке и в жизни...Научная школа С.А.Козловой** / ред. кол. И.Н.Курочкина, С.В.Кожокаръ.- М.: МГПУ, 2007.- С.172-174.

237. **Гуманістичне виховання в контексті ідеї Л.Виготського про дитячо-доросле співтовариство** / Т.І.Поніманська // **Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти** [Текст] : зб. наук. пр. : наук. зап. РДГУ / РДГУ ; [редкол. : І.Д.Бех, В.В.Вербець, А.М.Воробйов та ін.]. - Рівне : РДГУ, 2007. - Вип. 36. – С.8-11; **Дит. садок.- 2007.- №14-15 (квітень).**- С.31.

238. **Дошкільна педагогіка** : практикум : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Т.І.Поніманська, І.М.Дичківська ; М-во освіти і науки України. – 2-е вид. – К. : Слово, 2007. – 351 с.

239. **Життя видатної жінки** : [про О.В.Булатову] / Т.І.Поніманська // **Дит. садок. - 2007. - №16 (квіт.).** – С.7.

240. **Педагогічний гуманізм у професійній підготовці вихователя** / Т.І.Поніманська // Педагогіка і психологія як ресурс розвитку сучасного суспільства : матер. Межд. науч. конф. — Рязань, 2007.- Т.1. — С. 198-202.

241. **Педагогічні умови соціалізації дітей 6-7 року життя, які виховуються в дитячому будинку** / О.В.Холод, Т.І.Поніманська. — Рівне, 2007 // Наука, освіта, суспільство очима молодих : матер. II Всеукр. наук.-практ. конф. студ. та молодих науковців, 17-18 трав. 2007 р. м. Рівне / М-во освіти і науки України. РДГУ. - Рівне, 2007. — С. 72-73.

242. **Підготовка студентів до гуманістичного виховання** / Т.І.Поніманська // Педагогіка і психологія в контексті гуманізації освіти : зб. наук. пр. з матер. Всеукр. наук.-практ. конф. - Хмельницький, 2007. — С.55-57.

243. **Підготовка фахівців з дошкільної освіти за кредитно-модульною системою організації навчального процесу** : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Т.І.Поніманська, Н.М.Горопаха, І.М.Дичківська, О.А.Козлюк та ін. — К. : Міленіум, 2007. — 243 с.

244. **Проблема нравственного и социального развития ребенка в концепции гуманистического воспитания** / Т.И.Пониманская // Мы вместе в науке и в жизни... Научная школа С.А.Козловой / ред. кол. И.Н.Курочкина, С.В.Кожокаръ.- М.: МГПУ, 2007.- С.30-36.

245. **Реалізація особистісних пріоритетів гуманістичного виховання дітей дошкільного віку** / Т.І.Поніманська // Педагогічний дискурс. -

Хмельницький, 2007. - Вип.1. — С.109-115.

246. **Теорія і методика співпраці дошкільного закладу з родинами** : програма навчального курсу (за вимогами кредитно-модульної системи) / О.І.Падалка, Т.І.Поніманська. — Рівне : РДГУ, 2007. — 21 с.

247. **Формування гуманістичної позиції вихователя** / Т.І.Поніманська // Професійна підготовка педагогічних кадрів в умовах інноваційної перебудови української національної освіти : сучасний стан, проблеми, перспективи розвитку : матер міжвуз. наук.-практ. конф.— Хмельницький, 2007. — С.284-287.

2008

248. **Виховання людяності** / Т.І.Поніманська // Дошк. вих. — 2008. — №2. — С.6-9.

249. **Виховання людяності** : технологічний аспект / Т.І.Поніманська // Дошк. вих. — 2008. — №4. — С.3-5.

250. **Виховання людяності** : метод. посіб. / Т.І.Поніманська, О.І.Козлюк, Г.В.Марчук. — К.: Міленіум, 2008. — 132 с.

251. **Гуманістична парадигма виховання у підготовці фахівців з дошкільної освіти** / Т.І.Поніманська // Сучасне докільля : реалії та перспективи : матер. Міжнар. наук.-практ. конф. — К., 2008. — С.20-23.

252. **Основи педагогічної майстерності (Кредитно-модульний аспект)** : [навч.-метод. посіб.] для студ. спец. 6.010101 "Дошкільне виховання"/

Т.І.Поніманська, О.А.Козлюк ; М-во освіти і науки України, РДГУ, Каф. педагогіки і психології (дошкільної). - [вид. 3-є, допов. і переробл.]. - Рівне : [РДГУ], 2008. - 50 с.

2009

253. **Державна атестація випускників** : [програмово-метод. посіб.] з напрямів підготовки 6.010101, 7.010101, 8.010101 Дошкільна освіта / [за ред. Т.І.Поніманської] ; РДГУ, Каф. педагогіки і психології (дошкільної). - Рівне : [РДГУ], 2009. - 28 с.

254. **Дошкільна педагогіка за кредитно-модульною системою організації навчального процесу** : програма / Т.І.Поніманська. – Рівне, 2009. – 52 с.

255. **Общественное дошкольное воспитание в Крыму (вторая половина XIX – начало XX века)** : монографія / Т.М.Головань, Т.И.Пониманская.- К.: Издательский дом «Слово», 2009.- 224 с.

256. **Педагогічна практика за вимогами кредитно-модульної системи** : навч. посіб. для студ. ВНЗ напряму підготовки «Дошкільна освіта» / Н.М.Горопаха, Т.І.Поніманська.- К.: Вид. Дім «Слово», 2009.- 280 с.

257. **Основи педагогічної майстерності за кредитно-модульною системою організації навчального процесу** : програма / Т.І.Поніманська. – Рівне, 2009. – 32 с.

258. **Роль гри в особистісному розвитку дитини дошкільного віку** / Т.І.Поніманська. // Її величність гра (теорія і методика організації дитячої ігрової діяльності в контексті наступності дошкільної та початкової

освіти): зб.ст. – Вінниця, 2009. – С. 22-30.

259. **Теоретико-технологічні засади підготовки педагога до гуманістичного виховання дітей дошкільного віку** / Т.І. Поніманська // Актуальні проблеми формування творчої особистості педагога в контексті наступності дошкільної та початкової освіти: м-ли Всеукраїнської наук.-практ. конф. – Вінниця, 2009. – 28-31.

260. **Технологічні засади гуманізації виховання дітей дошкільного віку** / Т.І. Поніманська // Формування професійної компетентності вихователя дошкільного навчального закладу в умовах глобалізації : м-ли V Міжнародних педагогічних читань. – Херсон, 2009. – С.140-142.

Література про наукову та громадську діяльність Т.І.Поніманської

1. **Зайванівський М.** Нові посібники з дошкільної педагогіки : [про презентацію підручників Т.Поніманської та І.Дичківської в бібліотеці РДГУ] // Вісті Рівненщини.- 2004. - 20 жовтня.

2. **Вітаємо ювіляра :** [до ювілею проф., канд. пед. наук, зав. кафедри педагогіки і психології (дошкільної) РДГУ Т.І.Поніманської] // Оновлення змісту, форм і методів навчання і виховання в закладах освіти : наук. зап. РДГУ.- Рівне, 2004. - Вип.29.- С.3.

3. **Вітаємо ювіляра ! :** [привітання до ювілею проф., канд. пед. наук, зав. кафедри педагогіки і психології (дошкільної) РДГУ Т.І.Поніманської] // Дошк. вих.- 2004.- №8.- С.5.

4. **Наука о дошкольном детстве :** [о проф. Т.И.Пониманской] / С.А.Козлова // Мы вместе в науке и в жизни...Научная школа С.А.Козловой / ред. кол. И.Н.Курочкина, С.В.Кожокарь.- М.: МГПУ, 2007.- С.30.

Т.І. Поніманська – член редколегії наукових, науково-методичних журналів і збірників наукових праць

1. **Актуальні питання культурології :** альманах наук. т-ва "Афіна" каф. культурології : матер. II Всеукр. наук.-практ. конф. "Культуротворчий потенціал молоді і перспективи культурної інтеграції людства у XXI ст.", 15-17 лист. 2006 р. Вип. 5 / М-во освіти і науки України, РДГУ, Каф. культурології ; [редкол.: Ю.Л.Афанасьєв, А.Г.Баканурський, А.М.Воробйов, Т.І.Поніманська та ін. ; гол. ред. В.Г.Виткалов]. – Рівне : [РДГУ], 2007. – 202 с.

2. **Актуальні проблеми дошкільного виховання :** міжвуз. зб. наук. пр. / АПН України. РДПІ; за ред.: А.М.Богуш, Т.І.Поніманської. – Рівне, 1997. – 175 с.

3. **Гуманізація виховання і навчання дітей дошкільного віку :** матер. наук.-практ. конф. / ред. кол. Л.А.Парамонова, Т.І.Поніманська, В.І.Тищук.- Рівне.- 1992.-

Ч.1 .- 197с.

Ч.2 .- 115с.

4. **Дошкільне виховання :** наук.-метод. журнал МОН України для педагогів та батьків / МОН України; ред. кол. Г.Балл, І.Бех, А.Богуш, Т.Поніманська; гол. ред.Н.Андрусич. - К. : Світич. – 1989 - 2009.

5. **Історія становлення та перспективи розвитку духової музики в контексті національної культури України** : зб. матер./ Всеукр. наук.-практ. конф., м. Рівне, 19-22 квіт. 2007 р. / М-во освіти і науки України. М-во культури і туризму України. РДГУ. Нац. муз. акад. України ім. П.І. Чайковського, каф. духових та ударних інструментів РДГУ та НМАУ; редкол.: Р.М.Постоловський, Т.І.Поніманська, І.В.Ветров, В.М.Апатський та ін. – Рівне : Волинські обереги, 2007.- Вип. 2. – 109 с.

6. **Історія становлення та перспективи розвитку духової музики в контексті національної культури України** : зб. матер. Всеукр. наук.-практ. конф., [м. Рівне, 16-19 квіт. 2008 р.] / М-во освіти і науки України, М-во культури і туризму України, РДГУ, Нац. муз. акад. України ім. П.І. Чайковського, Каф. духових та ударних інструментів РДГУ та НМАУ ; [редкол.: Р.М. Постоловський, Т.І.Поніманська, І.В.Ветров та ін.]. – Рівне : [Волинські обереги], 2008.- Вип. 3. – 147 с.

7. **Методологія неперервної освіти працівників дошкільних закладів** : матер. Всеукраїнської наук.-практ. конф. м. Рівне, 14-15 жовтня 1997 р. / М-во освіти України. Рівн. ін-т підвищення кваліфікації пед. кадрів. Рівн. пед. ін-т; уклад.: Т.І.Поніманська, М.Ю.Новоселецький, Л.М.Деменчук, В.І.Тишук. – Рівне, 1997. – 55 с.

8. **Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти** : зб. наук. праць : наук. записки РДГУ. / РДГУ ; [редкол.: С.С.Пальчевський, М.С.Янцур, Т.І.Поніманська, І.Д.Бех та ін.]. - Рівне : [РДГУ], 2000-2008. - Вип. 11- 41.

***Т.І.Поніманська – голова (співголова)
організаційного та програмного комітету
Міжнародних, Всеукраїнських наукових,
науково-методичних, науково-практичних
конференцій***

1. Міжнародна науково-практична конференція «Гуманізація навчання і виховання дітей дошкільного віку» (11-13 жовтня 1992 року, м. Рівне).

2. Міждержавна науково-практична конференція «Актуальні проблеми дошкільного виховання. Методологія неперервної освіти працівників дошкільних закладів» (14-15 жовтня 1997 року, м. Рівне).

3. Міждержавна практична конференція «Дошкільна освіта: історія і перспективи розвитку» (13-14 травня 2002 року, м. Рівне).

4. Всеукраїнська наукова студентська конференція “Традиції та інновації у дошкільній освіті” (22 –23 грудня 2003 року, м. Рівне).

5. Міждержавна наукова конференція «Педагогіка і психологія дошкільного дитинства», присвячена 100-річчю з народження О.В.Запорожця (12-14 жовтня 2005 року, м. Рівне).

6. Міжнародна конференція «Соціальна адаптація дітей з особливими потребами» (11-13 червня 2007 року, м. Рівне).

7. Міжнародна науково-практична конференція «Л.С.Виготський : культурно-історична концепція розвитку психіки» (31 січня -2 лютого 2007 року, м. Рівне).

8. Міжнародна науково-практична конференція «Педагогіка вищої школи: методологія, теорія, технології» (14-15 вересня 2007 року, Київ – Рівне).

***Т.І.Поніманська – учасник Міжнародних,
Всеукраїнських наукових, науково-
методичних, науково-практичних
конференцій***

1. Всесоюзная научно-практическая конференция «Роль воспитателя в организации педагогического процесса в детском саду». – г. Москва, 1979 г.

2. Вторая международная молодёжная школа психологов. – г. София (Болгария), 1987 г.

3. Всесоюзная научно-практическая конференция «Проблемы совершенствования послевузовского образования». – г. Гродно, 1988 г.

4. Всесоюзная научно-практическая конференция «Творчество и педагогика».- г. Москва, 1988 г.

5. Межвузовская научно-практическая конференция «Макаренко – выдающийся педагог-новатор». – г. Ровно, 1988 г.

6. Всесоюзная научно-практическая конференция «Идеи формирования личности в педагогическом наследии Сухомлинского». – г. Кировоград, 1988 г.

7. Всесоюзная научно-практическая конференция «Комплексный подход к трудовому воспитанию и профориентации молодежи». – г. Куйбышев, 1988 г.

8. Всесоюзная научно-практическая конференция «Психология – перестройке народного образования» – г. Москва, 1989 г.

9. Межвузовская научно-практическая конференция «Формирование и становление современного учителя» – г. Ровно, 1989 г.

10. Всеукраїнська науково-практична конференція «Розвиток педагогічної освіти і науки в західних областях України». – м. Тернопіль, 1990 г.

11. Всесоюзная научно-практическая конференция «Воспитание в духе мира и новое политическое мышление». – г. Ровно, 1990 г.

12. Межвузовская научно-практическая конференция «Учитель и общество: опыт, проблемы, поиски». – г. Измаил, 1990 г.

13. Всесоюзная научно-практическая конференция «Народная педагогика и современные проблемы воспитания». – г. Чебоксары, 1991 г.

14. Всесоюзная научно-практическая конференция «Педагогическое наследие Ушинского в современной практике воспитания». – г. Одесса, 1991 г.

15. Межвузовская научно-практическая конференция «Проблемы освоения театральной педагогики в подготовке учителя». – г. Полтава, 1991 г.

16. Межвузовская научно-практическая конференция «Совершенствование содержания и методов воспитания дошкольников». – г. Бердянск, 1992 г.

17. Міжнародна науково-практична конференція «Гуманізація навчання і виховання дітей дошкільного віку».- м. Рівне, 1992 р.

18. Республіканські педагогічні читання «Взаємодія психолого-педагогічної теорії і практики в умовах перебудови народної освіти» (26-28 березня 1991 р., м. Харків).

19. Международная научно-практическая конференция «Я.А.Коменский и педагогическая современность». – г. Одесса, 1992 г.

20. Всеукраїнська науково-практична конференція «Актуальні проблеми підготовки педагогічних кадрів до творчої професійної діяльності» (5-7 жовтня 1993 р., м. Київ).

21. Международная научно-практическая конференция «Воспитание свободной, независимой личности».- г. Санкт-Петербург, 1994 г.

22. Международная научно-практическая конференция «Наука о дошкольном детстве».- г. Москва, 1995.

23. Міждержавна науково-практична конференція «Актуальні проблеми дошкільного виховання. Методологія неперервної освіти працівників дошкільних закладів» (14-15 жовтня 1997 р., м. Рівне).

24. Міжнародна науково-практична конференція «Концепція гуманізму в становленні та розвитку професійної освіти» (12 жовтня 1997 р., м. Одеса).

25. Міжнародний семінар з гуманістичної психології та педагогіки (15-17 червня 1998 р., м. Рівне).

26. Всеукраїнська науково-практична конференція «Інноваційні підходи в професійній підготовці молоді» (27 травня 1998 р., м. Кременець).

27. Всеукраїнська науково-практична конференція „Базовий компонент дошкільної освіти: проблеми та перспективи впровадження у практику” (25-26 лютого 1999 р., м. Київ).

28. Міжнародна науково-практична конференція «А.С.Макаренко – видатний педагог ХХ століття» (12-14 березня 1999 р., м. Полтава).

29. II Всеукраїнська науково-практична конференція «Міжнародне співробітництво в галузі освіти: підсумки і перспективи на порозі ХХІ століття (15-16 вересня 1999 р., м. Ялта).

30. III Харківські Міжнародні психологічні читання «Особистість і трансформаційні процеси у суспільстві. Психолого-педагогічні проблеми сучасної освіти» (6-7 травня 1999 р., м. Харків).

31. Всеукраїнська конференція «Бесконфликтное педагогическое общение в личностно-ориентированном воспитании и обучении» (22-24 сентября 1999 р., г. Севастополь).

32. Всеукраїнська науково-практична конференція «Інновації в сучасному педагогічному процесі : теорія та практика» (21-22 грудня 1999 р., м. Луганськ).

33. Міжнародна науково-практична конференція «Наступність і перспективність у навчанні й вихованні дітей дошкільного та молодшого шкільного віку» (27-28 вересня 2000 р., м. Переяслав-Хмельницький).

34. Всеукраїнська науково-практична конференція «Морально-духовний розвиток особистості в сучасних умовах» (17-18 жовтня 2000 р., м. Київ).

35. III міжрегіональний науково-практичний семінар «Особистість у контексті культури : світоглядні та психолого-педагогічні проблеми культурологічної освіти» (19-20 жовтня 2000 р., Остріг-Рівне).

36. Всеукраїнська науково-практична конференція «Розвиток української педагогічної думки і її

вплив на стан освіти» (30-31 травня 2000 р., м. Рівне).

37. Всеукраїнська науково-практична конференція «Неперервна професійна підготовка педагогічних кадрів гуманітарного профілю : теорія, практика, перспективи» (27-29 вересня 2000 р., м. Ялта).

38. Всеукраїнська науково-практична конференція «Проблеми вибору та експертної оцінки педагогічних технологій» (26-27 квітня 2001 р., м. Полтава).

39. Всеукраїнська науково-практична конференція «Роль журналу «Дошкільне виховання» у розвитку дошкільної освіти України : надбання та перспективи», приуроченої до 70-річчя журналу (6-8 червня 2001 р., м. Київ).

40. Всеукраїнська науково-практична конференція «Гуманістично спрямований виховний процес і становлення особистості» (17-18 жовтня 2001 р., м. Київ).

41. Всеукраїнський науково-практичний семінар «Особистісно-орієнтована модель дошкільної освіти та шляхи її впровадження в навчально-виховний процес» (30 листопада -1 грудня 2001 р., м. Хмельницький).

42. Міжнародна науково-практична конференція «Стратегія дошкільної освіти в 21 столітті:

проблеми і перспективи» (18-20 грудня 2001 р., м. Москва).

43. Всеукраїнська науково-практична конференція «Професіоналізм учителя початкових класів» (15-18 квітня 2002 р., м. Ялта).

44. Всеукраїнська науково-практична конференція «Навчально-виховний комплекс «Школа – дошкільний навчальний заклад» – новий тип установи дошкільної освіти» (24-26 квітня 2002 р., м. Умань).

45. Міждержавна науково-практична конференція «Дошкільна освіта: історія і перспективи розвитку» (13-14 травня 2002 р., м. Рівне).

46. Міжнародна наукова конференція «Психолого-педагогічні та економічні проблеми гуманізації навчально-виховного процесу в закладах освіти» (16-18 травня 2002 р., м. Рівне).

47. Міжнародна науково-практична конференція «Проблеми розвитку системи соціальної роботи та неперервної освіти в Україні та зарубіжжі» (28-29 жовтня 2002 р., м. Чернівці).

48. Всеукраїнська науково-практична конференція «Актуальні проблеми формування особистості нового типу» (20-21 листопада 2002 р., м. Кременець).

49. IV Міжрегіональний науково-практичний семінар «Сучасний гуманізм і психологічні проблеми освіти» (17-18 квітня 2003 р., м. Рівне).

50. Міжнародна науково-практична конференція «Проблеми початкової ланки освіти в контексті розвитку світових педагогічних тенденцій» (7-8 квітня 2003 р., м. Хмельницький).

51. Всеукраїнська науково-практична конференція «Національна програма виховання дітей і молоді в Україні : стан та перспективи» (15-17 травня 2003 р., м. Херсон).

52. Всеукраїнська науково-практична конференція «Ефективні підходи та результативні технології навчання й виховання в умовах нової структури і змісту початкової освіти (психологічні і педагогічні аспекти)» (29-30 травня 2003 р., м. Рівне).

53. Міжрегіональна науково-практична конференція «Актуальні проблеми соціальної та медичної реабілітації дітей з особливими потребами» (17-18 червня 2003 р., м. Рівне).

54. Всеукраїнська науково-практична конференція «Професіоналізм педагога», присвячена 60-річчю Кримського державного гуманітарного інституту (23-25 вересня 2003 р., м. Ялта).

55. II Міжнародні педагогічні читання «Василь Сухомлинський у діалозі з сучасністю» та X

Всеукраїнські педагогічні читання «Василь Сухомлинський і сучасність: особистість учителя» (25-27 вересня 2003 р., Київ-Кіровоград-Павлиш).

56. Всеукраїнська науково-практична конференція «Актуальні проблеми виховання особистості в сучасному соціокультурному середовищі» (14-15 жовтня 2003 р., м. Київ).

57. II Міжнародна науково-практична конференція «Психолого-педагогічні проблеми дитинства» (21-23 жовтня 2003 р., м. Переяслав-Хмельницький).

58. Міжнародна науково-практична конференція «Ціннісні пріоритети освіти у ХХІ столітті» (11-12 листопада 2003 р., м. Луганськ).

59. Всеукраїнська науково-практична конференція „Психолого-педагогічні проблеми підвищення якості підготовки педагогічних кадрів у ВНЗ : стан, проблеми, перспективи” (27-28 листопада 2003 р., м. Чернівці).

60. Міжнародна науково-практична конференція «Наука про дитинство» (4-5 грудня 2003 р., м. Мінськ).

61. Всеукраїнська науково-практична конференція «Професіоналізм педагога»: (Проективна педагогіка : питання теорії та практики) (21-23 вересня 2004 р., м. Ялта).

62. XI Всеукраїнські педагогічні читання «В.Сухомлинський і сучасність : особистість у навколишньому середовищі» (24-25 вересня 2004 р., м. Миколаїв).

63. Міжнародна науково-практична конференція «Формування нової парадигми самосвідомості у психологічній науці» (25-26 листопада 2004 р., м. Рівне).

64. Міжнародна науково-практична конференція «Виховання у процесі навчання» (17-18 лютого 2005 р., м. Мінськ).

65. Всеукраїнська нарада з питань апробації експериментальної Програми розвитку дітей дошкільного віку (25 травня 2005 р., м. Київ).

66. XII Всеукраїнські педагогічні читання „В.О.Сухомлинський у діалозі з сучасністю: проблеми свободи і відповідальності у вихованні особистості” (29-30 вересня 2005 р., м. Полтава).

67. Міждержавна наукова конференція „Педагогіка і психологія дошкільного дитинства”, присвячена 100-річчю з народження О.В.Запорожця (12-14 жовтня 2005 р., м. Рівне).

68. Міжнародна науково-практична конференція «Наука про дитинство і сучасна освіта» (4-5 грудня 2005 р., м. Москва).

69. Міжнародна науково-практична конференція «Розвиток міжнародного співробітництва в галузі освіти у контексті Болонського процесу» (15-16 березня 2006 р., м. Ялта).

70. V міжнародна наукова конференція студентів, аспірантів і молодих учених „Ломоносов – 2006” (4-5 травня 2006 р., м. Севастополь).

71. Міжнародна науково-практична конференція «Формування професійної ментальності майбутнього спеціаліста системи дошкільної освіти» (17 травня 2006 р., м. Мінськ).

72. Міжнародна науково-практична конференція «Сучасні аспекти раннього втручання щодо дітей з особливими потребами (13-16 червня 2006 р., м. Рівне).

73. Міжнародна науково-практична конференція «Актуальні питання супроводу дітей з особливими потребами : медичні, психологічні, педагогічні аспекти» (26-29 вересня 2006 р., м. Луцьк).

74. Всеукраїнська науково-практична конференція „Професіоналізм педагога у контексті європейського вибору України” (25-28 вересня 2006 р., м. Ялта).

75. Міжнародна науково-практична конференція «Л.С.Виготський: культурно-історична концепція розвитку психіки» (31 січня-2 лютого 2007 р., м. Рівне).

76. Міжнародна науково-практична конференція «Вища дошкільна освіта в Україні : становлення, розвиток, сучасний стан і перспективи (до 100-річчя заснування Фребелівського жіночого інституту)» (29-30 березня 2007 р., м. Київ).

77. Всеукраїнська науково-практична конференція «Реалізація принципу наступності дошкільної та початкової ланок у контексті суб'єктної парадигми освіти» (17-18 травня 2007 р., м. Слов'янськ).

78. Международная научная конференция «Педагогика и психология как ресурс развития современного общества» (2007 г., г. Рязань).

79. Міжнародна науково-практична конференція «Педагогіка вищої школи: методологія, теорія, технології» (14-15 вересня 2007 р., Київ – Рівне).

80. Міжвузівська науково-практична конференція «Професійна підготовка педагогічних кадрів в умовах інноваційної перебудови української національної освіти : сучасний стан, проблеми, перспективи розвитку» (11 жовтня 2007 р., м. Хмельницький).

81. Міжвузівська науково-практична конференція «Феномен ідентичності : зміст, структура та механізми формування» (29-30 листопада 2007 р., м. Рівне).

82. Міжнародна науково-практична конференція «Науковий пошук у вихованні: парадигми, стратегії, практика» (12-13 червня 2008 р., м. Севастополь).

83. Міжрегіональна науково-практична конференція «Особистісний вимір розвитку дитини» (23-24 вересня 2008 р., м. Новоград-Волинський).

84. Міжнародна науково-практична конференція «Сучасне дошкілля : реалії та перспективи» (16 жовтня 2008 р., м. Київ).

85. Міжнародна науково-практична конференція «Актуальные проблемы и тенденции современного дошкольного образования» (27 листопада 2008 року, м. Мінськ).

86. Міжнародні педагогічні читання «Формування професійної компетентності вихователя дошкільного навчального закладу в умовах глобалізації» (2 квітня 2009 р., м. Херсон).

87. Всеукраїнська науково-практична конференція «Актуальні проблеми формування творчої особистості педагога в контексті наступності дошкільної та початкової освіти» (2 квітня 2009 р., м. Вінниця).

***Наукова школа вченого
(керівник кандидатських дисертацій)***

1. **Дичківська І.М.** «Індивідуальне виховання дітей дошкільного віку в педагогічній спадщині М.Монтессорі». Південноукраїнський державний педагогічний університет ім. К.Д. Ушинського.; 13.00.01 – теорія і історія педагогіки ; 1997 рік

2. **Фасолько Т.С.** «Виховання відповідальної поведінки у дітей старшого дошкільного віку». Інститут проблем виховання АПН України, 13.00.08 – дошкільна педагогіка; 2000 рік

3. **Машкіна Л.А.** «Підготовка студентів педагогічних училищ та коледжів до використання інноваційних технологій в дошкільних закладах». Інститут педагогіки АПН України, 13.00.04 – теорія та методика професійної освіти; 2000 рік

4. **Бєлова С.А.** «Проблеми гуманізації шкільного навчання у спадщині Бременської педагогічної школи на початку ХХ століття». Харківський державний педагогічний університет ім. Сковороди, 13.00.01 – загальна педагогіка та історія педагогіки; 2004 рік

5. **Косарева О.І.** «Педагогічні умови формування гармонійних взаємин батьків з дітьми старшого дошкільного віку». Інститут проблем виховання АПН України, 13.00.08 – дошкільна педагогіка; 2006 рік

6. **Вижевська Ю.О.** «Формування професійно-пізнавального інтересу майбутніх учителів до педагогічної діяльності». Інститут вищої освіти АПН України, 13.00.04 – теорія та методика професійної педагогіки; 2006 рік

7. **Головань Т.М.** “Становлення і розвиток суспільного дошкільного виховання у Криму (друга половина ХІХ – початок ХХ століття)”. Південноукраїнський державний педагогічний університет ім. К.Д. Ушинського.; 13.00.01 – теорія і історія педагогіки, 2008 рік

8. **Врочинська Л.І.** Виховання гуманної поведінки дітей старшого дошкільного віку у взаємодії дошкільного навчального закладу і сім’ї. Інститут проблем виховання АПН України. – К., 2009.

9. **Козлюк О.А.** Педагогічні умови формування гуманістичної спрямованості спілкування старших дошкільників. Південноукраїнський державний педагогічний університет. – Одеса, 2009.

***Науковий керівник держбюджетної
тематики***

1992-1994 рр.

**«Розробка змісту ступеневої підготовки
фахівця з дошкільної освіти»**

2006-2009 рр.

**«Педагогічне проектування засобів гуманізації
виховання дітей дошкільного віку в сучасному
інноваційному просторі»**

(державний реєстраційний номер – 0106U000316)

2009-2010 рр.

**«Педагогічні технології соціального розвитку
дітей в умовах інноваційних дошкільних навчальних
закладів»**

(державний реєстраційний номер – 0109U000498)

Фотографії

***З мамою Ольгою Ботовою, батьком – Іллею
Поніманським, братом Володею, двоюрідними сестрами
Маргаритою і Тамарою Нікітіними***

Перший раз у перший клас, с. Тучин, 1961 р.

Випускниця СШ №12, м. Рівне, 1971 р.

Випускниця педагогічного інституту, 1975 р.

Учасниця студентської олімпіади з дошкільної педагогіки (м. Київ, 1973 р.)

Кандидат педагогічних наук, 1983 р.

Завідувач кафедри, 1987 р.

*Міжнародна наукова конференція, Рівне, 1992 р.
Т.І. Поніманська, проф. А.Г. Арушанова,
академік А.М. Богуш, проф. Р.С. Буре*

*З деканом педагогічного факультету
проф. С.Я. Дем'янчуком, 1987 р.*

Вихователь дитячого садочку, м. Рівне, 1995 р.

*Будинок учених, м. Москва, 2000 р.
З академіком О.О. Леонтєвим*

*З першою аспіранткою, нині професором кафедри
І.М. Дичківською*

*Міжнародна наукова конференція, Рівне, 2002 р.
У першому ряду – проф. Є.О. Панько, проф. Г.В.
Беленька, проф. А.О. Сяський, академік А.М. Богуш,
проф. Т.І. Поніманська, доц. Н.Ф. Самсонюк*

*Член спецради Інституту проблем виховання, 2002 р.
Проф. З.Н. Борисова, Сергій Бубка - чемпіон світу,
проф. Т.І. Поніманська, проф. Л.М. Масол,
академік І.Д. Бех*

*Російська академія освіти, 2005 р.
З академіком О.Г. Асмоловим*

Проректор РДГУ, 2006 р.

Міжнародна наукова конференція, Рівне, 2007 р.

*Міжнародна наукова конференція (Рівне, 2007 р.)
З проф. О.Є. Кравцовою*

Кафедра педагогіки і психології (дошкільної), 2008 р.

З аспірантами Ольгою Козлюк і Галиною Марчук

*Всеукраїнська олімпіада з дошкільної педагогіки.
Луганськ, 2008 р. Член журі і науковий керівник
переможців Тетяни Топчук і Людмили Печонкіної*

Звітна наукова конференція РДГУ, 2009 р.

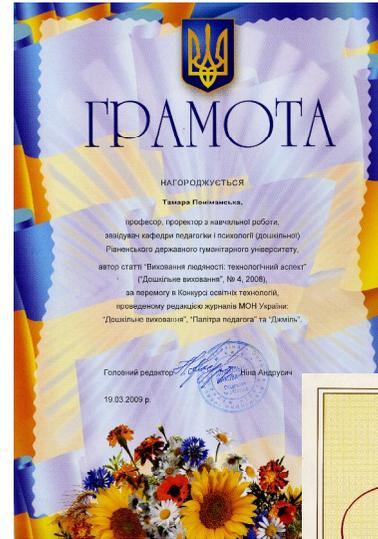
Відзнаки та нагороди науковця

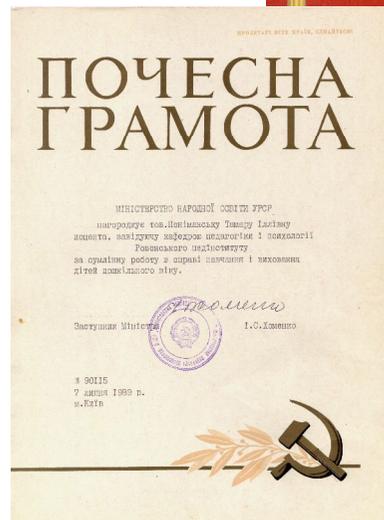
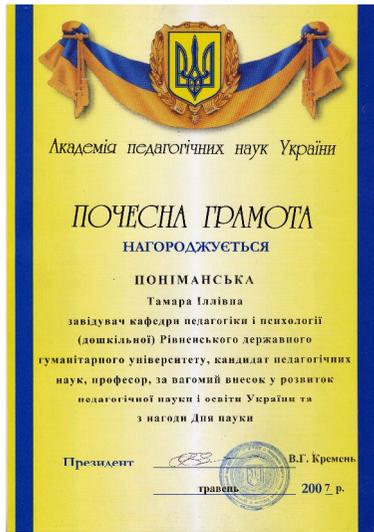
- 1989 р. Почесна грамота Міністерства освіти і науки України (Наказ Міністерства освіти і науки України № 90115)
- 1990 р. Знак “Відмінник народної освіти” (Наказ Міністерства освіти і науки України № 14816)
- 1990 р. Почесна грамота управління освіти і науки Рівненської обласної державної адміністрації (№ 121)
- 2001 р. Почесна грамота Міністерства освіти і науки України (Наказ Міністерства освіти і науки України № 69422)
- 2004 р. Почесна грамота Рівненської обласної державної адміністрації (№206)
- 2004 р. Почесна грамота управління освіти і науки Рівненської обласної державної адміністрації (№ 55)
- 2004 р. Подяка виконавчого комітету Рівненської міської Ради (01.08.2004 р.)
- 2004 р. Почесна грамота управління освіти Рівненського міського виконавчого комітету (05.08.2004 р.)
- 2007 р. Почесна грамота Академії педагогічних наук України
- 2007 р. Нагрудний Знак “Софія Русова” (Наказ Міністерства освіти і науки України № 479)

Нагороди

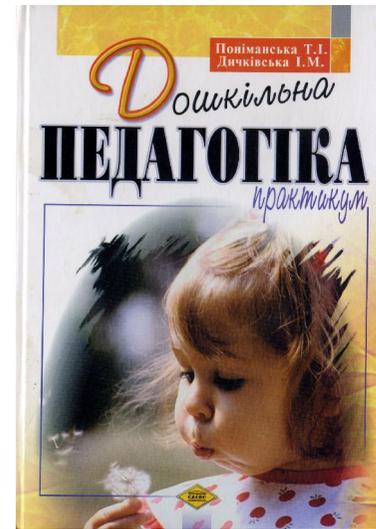

Грамоти

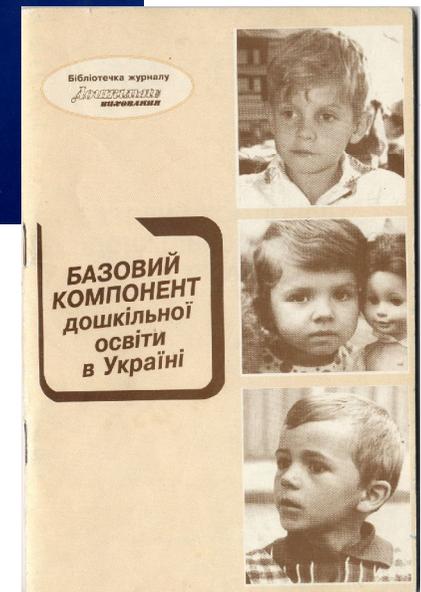
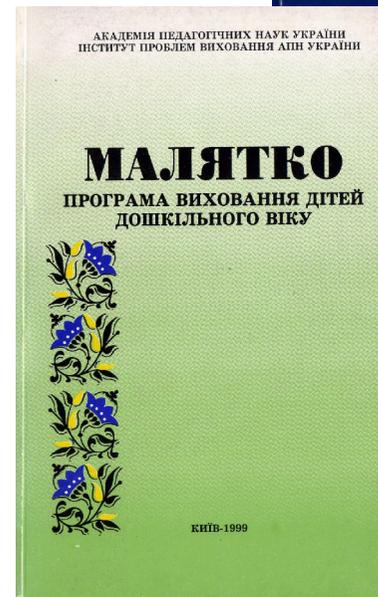
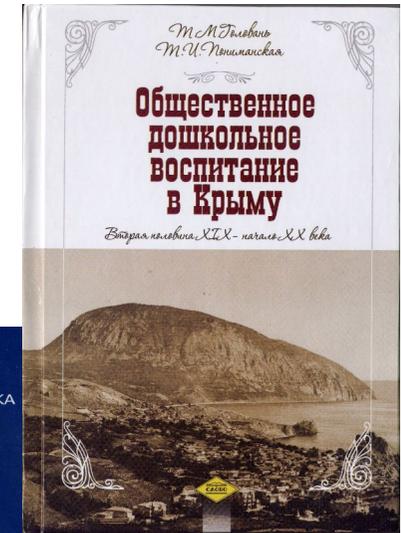

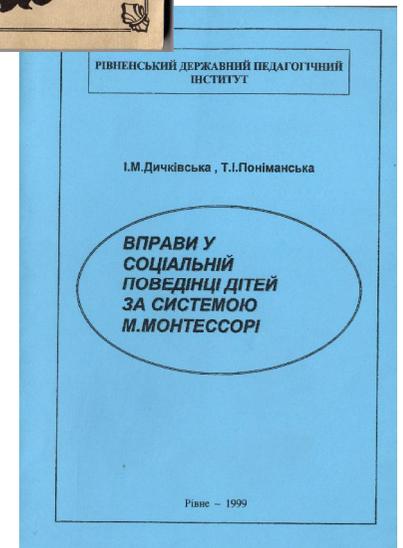
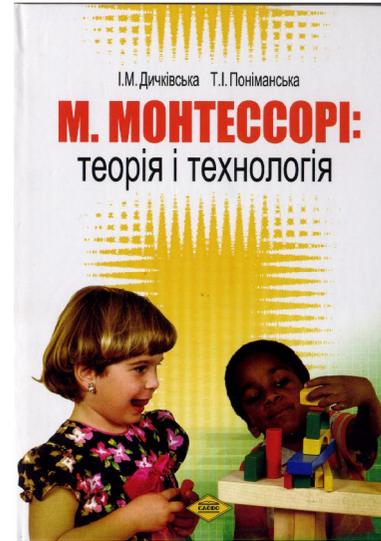
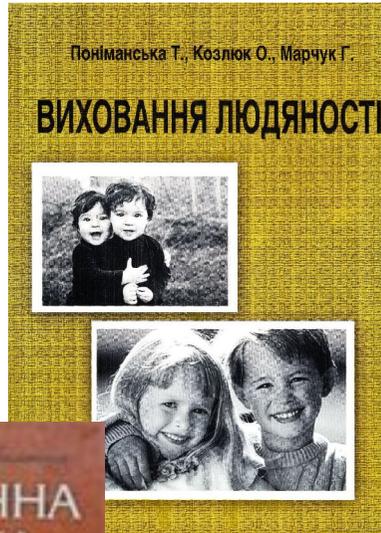
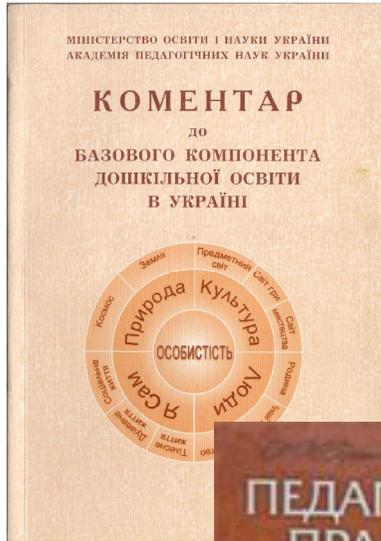
Титульні сторінки книг

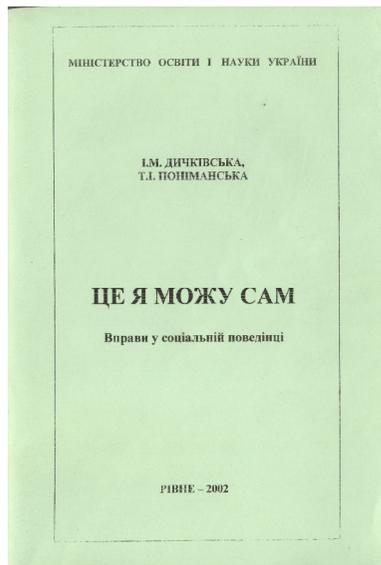

Т.І. ПОНІМАНСЬКА

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ГУМАНІСТИЧНОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Бібліотека праць Т.І.Поніманської

Алфавітний покажчик назв друкованих праць Т.І.Поніманської

Аксіологічні пріоритети виховання гуманності у дітей дошкільного віку	196
Аксіологічні пріоритети підготовки педагога до гуманістичного виховання	164
Активізація розумової діяльності дітей на заняттях	26
Активізація розумової діяльності дошкільників в процесі навчання	55
Базисний компонент дошкільної освіти в Україні	120-121
Батьківщина – з дитинства	66
Бесіда для старших дошкільників	19
Бросить луч света, осветить, просветить – это все от Светланы : добрые слова нашему учителю – С.А.Козловой	236
Вдосконалення методики моральної освіти старших дошкільників	20
Вдосконалення наукового потенціалу дошкільних закладів	80
Вдосконалення трудового виховання в сім'ї	27
Використання альтернативних теорій виховання і розвитку дітей у підготовці педагога	108
Використання гуманістичних ідей Коменського в підготовці педагога	81
Використання ігрових методів у професійній підготовці педагога	56
Використання ідей В.О.Сухомлинського в моральній освіті	30
Використання ідей В.О.Сухомлинського в створенні національного дитячого садка	93

Використання педагогічних ігор у викладанні дошкільної педагогіки	82
Використання педагогічної спадщини Ушинського в моральному вихованні дітей	67
Виразне читання у структурі системи ступеневої підготовки вихователя	132
Виховання активного ставлення до виконання моральних норм поведінки старшими дошкільниками	2
Виховання дітей в процесі ознайомлення з явищами суспільного життя	14
Виховання інтересу до педагогіки співробітництва в процесі навчальної практики	83
Виховання людяності	248, 250
Виховання людяності : технологічний аспект	249
Виховання людяності в педагогіці Я.А.Коменського	84
Виховання особистості : формування взаємин між вихователями і молодшими дошкільниками	85
Виховання соціальної поведінки дітей	176
Виховання у дошкільників активного ставлення до виконання моральних норм	31
Виховання у різновікових групах	146
Виховання ціннісного ставлення до світу дорослих у дітей дошкільного віку	197
Виховання як чинник соціалізації дитини в гуманістичній педагогіці і психології	133
Виховне значення оцінки поведінки старших дошкільників	1
Виховувати взаємодопомогу	15
Відповідальність, взаємодія	42

Вітчизняна педагогіка про використання теорії і практики М.Монтессорі	94
Воспитание для жизни	110
Вправи у соціальній поведінці дітей за системою М.Монтессорі	134
Герой Радянського Союзу М.І.Кузнецов	21
Готовність до педагогічних інновацій – показник гуманного мислення педагога	147
Готовність до педагогічних інновацій у контексті гуманістичної педагогіки	135
Гра – справі підмога	43
Гуманізація дошкільної освіти – вимога сьогодення	136
Гуманізація навчання і виховання дітей дошкільного віку	165
Гуманізація освіти в світлі тенденцій суспільного розвитку	177
Гуманізація педагогічного процесу – необхідна умова виховання дітей в душі миру	57
Гуманізація педагогічного процесу дитячого садка як складова частина проблеми педагогіки миру в комплексному дослідженні кафедри дошкільної педагогіки РДПІ	86
Гуманізація педагогічної позиції у просторі дитинства	198
Гуманізація процесу морального виховання	95
Гуманізм вальдорфської педагогіки	112
Гуманізм і виховання: філософсько-педагогічний аспект	166
Гуманізм педагогічної системи С.Русової	111
Гуманізм педагогічної технології Макаренка і сучасні проблеми виховання	137
Гуманізм як основа морально-духовного виховання особистості	167

Гуманістична парадигма виховання у підготовці фахівців з дошкільної освіти	251
Гуманістична позиція педагога як складова професійної ментальності	229
Гуманістичне виховання в контексті ідей Л.Виготського про дитячо-доросле співтовариство	237
Гуманістичне виховання дітей дошкільного віку як педагогічна взаємодія	220
Гуманістичне виховання дошкільників : соціально-педагогічні засади підготовки педагога	148
Гуманістичне виховання як ціннісна взаємодія вихователя і дитини	178
Гуманістичний аспект психолого-педагогічної підготовки вихователя	168
Гуманістичні засади соціалізації особистості дитини в процесі виховання	138
Гуманістичні цінності у підготовці вихователя	199
Гуманність: ціннісний аспект	179
Державна атестація випускників	253
Дитина і навколишній світ	96
Дитина і соціум	211
Дитинство як категорія гуманістичної педагогіки	180
Дитяча психологія	221
До питання про виховання гуманістичної спрямованості поведінки дитини	139
До питання про гуманізацію морального виховання в дитячому садку	87
До проблеми самоактуалізації особистостей дитини і вихователя в гуманістичній педагогіці	149
Дослідницька робота студентів	230

Дошкільна педагогіка	109,140, 150,151, 181,212, 213,231, 238
Дошкільна педагогіка за кредитно-модульною системою організації навчального процесу	254
Дошкільна педагогіка у структурі системи ступеневої підготовки вихователя	152
Дошкільникам – про Велику Перемогу	16
Думка товаришів : використання колективної оцінки при формуванні активного ставлення до моральних норм (поведінки дошкільнят)	6
Експериментальна Базова програма розвитку особистості дитини дошкільного віку	214
Естетика педагогічної праці в курсі “Основи педмайстерності”	44
Етнографія дитинства	182
Етнопедагогіка	153
Єдина стратегія освіти – єдиний еквівалент знань	113
Життя видатної жінки: [про О.В.Булатову]	239
З досвіду роботи кафедри	114
Завдання гуманістичного виховання дітей дошкільного віку	169
Загальна психологія	115
Закохана в життя : [про проф. РДГУ Т.Д.Дем’янюк]	215
Засвоєння старшими дошкільниками моральних норм у спільній трудовій діяльності	11
Зміст і методичні вказівки до навчальної	32-34

педагогічної практики		виховання дітей дошкільного віку	
Змістовий компонент підготовки майбутніх вихователів до гуманістичного виховання дітей	216	Методичні рекомендації до спецсеминару з дошкільної педагогіки	17
Идеи А.В. Запорожца в подготовке педагогов к гуманистическому воспитанию дошкольников	154	Монтессори М. Подготовка учителя	105
Ідеї В.О.Сухомлинського у підготовці педагога до гуманістичного виховання дітей	200	Моральне виховання дітей в праці	90
Ідеї педагогіки співробітництва в психолого – педагогічній підготовці студентів імені С.Ф.Русової	58	Моральне виховання дошкільників	99, 116
Іміджелогія	141	Моральність починається з прикладу	12
Концепція українського національного дитячого садка С.Ф.Русової	68	Морально-трудове виховання як засіб підготовки до школи	61
Курсові роботи з дошкільної педагогіки	88	Мотиваційно-ціннісна готовність педагога до гуманістичного виховання дітей дошкільного віку	201
Курсові роботи з педагогіки	69	Н.К.Крупська про виховання громадської активності	3
Курсові та дипломні роботи з дошкільної педагогіки	155	Народна педагогіка в підготовці педагога	106
Люди і я : світ дорослих як чинник соціалізації особистості дитини	142	Народознавчі засади морального виховання дітей	71
М. Монтессорі : теорія і технологія	232	Наступність у формуванні соціального досвіду дітей як проблема гуманістичного виховання	156
М. Монтессорі про роль педагога у вихованні вільної незалежної особистості	104	Наукова школа Олександра Запорожця	222
Майбутнє країни виховується сьогодні	89	Науково-дидактичні основи новітніх технологій навчання	122
Малюнок : програма виховання дітей дошкільного віку	59, 70, 143	Общественное дошкольное воспитание в Крыму (вторая половина XIX – начало XX века)	255
Методичні вказівки до виконання контрольних робіт	183	Ознайомлення дошкільників з явищами суспільного життя	25
Методичні вказівки з педагогічної практики в дошкільних закладах	22	Олександр Запорожець - засновник теорії гуманістичного виховання дошкільнят	223
Методичні рекомендації до програми “Малюнок”	98	Організація і методика педагогічного дослідження	184
Методичні рекомендації до програми	60	Основи дошкільної педагогіки	123
		Основи педагогічної майстерності	62, 170,

	185,
	233
Основи педагогічної майстерності (Кредитно-модульний аспект)	252
Основи педагогічної майстерності за кредитно-модульною системою організації навчального процесу	257
Основні напрями виховної роботи з студентами інституту	72
Основні напрями виховної роботи зі студентами у вузі	117
Особистісні пріоритети гуманістичного виховання	217
Особистість як центральна ціннісна категорія педагогіки К.Д.Ушинського	124
Педагог як співавтор духовного простору дитини у системі гуманістичного виховання В.О.Сухомлинського	218
Педагогіка загальна	186
Педагогічна практика	91
Педагогічна практика за вимогами кредитно-модульної системи	256
Педагогічний гуманізм у професійній підготовці вихователя	240
Педагогічні ігри в навчально-виховному процесі	45
Педагогічні ігри як засіб профпідготовки	35
Педагогічні традиції та інновації у контексті гуманізації освіти	224
Педагогічні умови соціалізації дітей 6-7 року життя, які виховуються в дитячому будинку	241
Питання організації педагогічного процесу в дитячому садку	4
Підготовка випускників дошкільних відділень до роботи з морального виховання	46

Підготовка дошкільних працівників до виховання дітей в дусі миру	73
Підготовка майбутніх вихователів до реалізації інноваційних технологій гуманістичного виховання	202
Підготовка педагога до гуманістичного виховання дітей дошкільного віку	157
Підготовка педагога до інноваційної діяльності	158
Підготовка педагога до роботи в дошкільних закладах інноваційного типу	125
Підготовка студентів до гуманістичного виховання	242
Підготовка студентів до здійснення завдань гуманізації навчання і виховання дошкільників	92
Підготовка студентів до інноваційної педагогічної діяльності	126
Підготовка студентів до контрпропагандистської діяльності	28
Підготовка фахівців з дошкільної освіти за кредитно-модульною системою організації навчального процесу	243
Підготовча до школи група	47
Планування роботи по ознайомленню з оточуючою дійсністю в підготовчій групі	5
Підготовка педагога к гуманістическому воспитанию детей	225
Практикум із загальної педагогіки	187
Праця – школа моральності	23
Прекрасний образ Вітчизни	24
Про виховання активного ставлення до виконання моральних норм у дітей старшого дошкільного віку	7
Про курс “Основи педагогічної	63

майстерності”	
Проблема гуманістичного виховання у професійній підготовці майбутніх вихователів	219
Проблема дитинства в концепції гуманістичного виховання дітей дошкільного віку	203
Проблема дитинства у підготовці майбутніх вихователів	204
Проблема засвоєння моральних норм дітьми в світлі ідей А.С.Макаренка	36
Проблема нравственного и социального развития ребенка в концепции гуманистического воспитания	244
Проблема свободи і активної дисципліни дитини в системі М.Монтессорі	107
Проблеми гуманістичного виховання в педагогіці Сухомлинського	100
Програма державного екзамену	188
Програма державного екзамену з педагогіки	159
Програма кваліфікаційного екзамену (спеціальність 6.010101"Дошкільне виховання")	226
Професійна етика	144
Психологічний аспект підготовки педагога до гуманістичного виховання дітей	160
Психологічні особливості підготовки студентів до гуманістичного виховання	171
Психолого-педагогічні засади гуманістичного виховання дітей дошкільного віку	189
Психолого-педагогічні умови соціалізації особистості дитини в процесі виховання	127
Реалізація ідей Крупської в підготовці педагогів до морального виховання	48

Реалізація особистісних пріоритетів гуманістичного виховання дітей дошкільного віку	245
Розвивальне середовище як засіб гуманізації педагогічного процесу	205
Розвиток професійно-педагогічного мислення в курсі “Основи педмайстерності”	64
Роль гри в особистісному розвитку дитини дошкільного віку	258
Роль гуманістичних орієнтацій в розвитку педагогічної творчості	101
Роль куратора-наставника в професійній спрямованості педагога	18
Роль формування суспільно значущих мотивів з метою профорієнтації	37
Рольові (ділові) ігри в роботі пропагандиста	49
Ростити особистість	74
Ростити трудівників	29
Самореализация личности как центральная проблема гуманистического воспитания	206
Світ людей у вихованні соціальної компетентності дошкільника	161
Свобода і відповідальність у педагогічній взаємодії	227
Слово також справа	38
Содержание и методические указания к учебной педагогической практике студентов II курса (Специальность 2110 «Педагогика и психология (Дошкольная)»)	39
Содержание и методические указания к учебной педагогической практике студентов III курса (Специальность 2110 «Педагогика и психология (Дошкольная)»)	40

Соціалізація особистості дитини в контексті завдань гуманістичного виховання	234
Соціалізація особистості дитини в умовах гуманістичного виховання	228
Соціальна педагогіка	172
Соціальна психологія	128
Соціальний розвиток як основа гуманістичного виховання дітей	118
Соціокультурні проблеми дитинства в контексті концепції гуманістичного виховання	207
Сухомлинський і сучасна дошкільна педагогіка	102
Сучасні підходи до гуманістичного виховання дошкільнят	190
Сфера “Люди” : коментар до Базового компонента дошкільної освіти в Україні	208
Театральна підготовка в курсі “Основи педмайстерності”	75
Тема миру у виховній роботі дитячого садка	50
Теми контрольних робіт з дошкільної педагогіки і вказівки до їх виконання	8
Теоретико-методичні засади гуманістичного виховання дітей дошкільного віку	235
Теоретичні засади гуманізації виховання дітей дошкільного віку	162
Теоретико-технологічні засади підготовки педагога до гуманістичного виховання дітей дошкільного віку	259
Теорія і методика співпраці дошкільного закладу з родинами	246
Тести з дошкільної педагогіки	129
Технології викладання дошкільної педагогіки	191

Технологічні засади гуманізації виховання дітей дошкільного віку	260
Ти живеш під чистим небом	76
Тиждень безпеки дитини	145
Традиції в аксіологічному контексті сучасного виховання	209
Удосконалення змісту спеціальної підготовки фахівця з дошкільного виховання за багаторівневою системою	119
Удосконалення морального виховання	41
Удосконалення педагогічного процесу	13
Удосконалення трудового виховання дітей в сім’ї	65
Філософські основи педагогіки	173
Філософсько-антропологічні засади гуманістичного виховання	174
Філософсько-педагогічна сутність гуманістичного виховання	192
Формування гуманістичних цінностей у дітей 7-го року життя	210
Формування гуманістичної позиції вихователя	247
Формування моральної поведінки дошкільників	77
Формування професійної культури в курсі “Основи педмайстерності”	51
Формування професійної спрямованості	52
Формування соціального досвіду дітей 6-7 року життя	193
Формування соціального досвіду дітей як основа морально-духовного розвитку	163
Формування соціальної компетентності дитини	130
Формування творчості студентів в педагогічних іграх	53

Формування у педагога розуміння дитини	194
Формування у студентів гуманістичного бачення дитини	195
Це я можу сам	175
Чи готовий вчитель до інноваційної діяльності	131
Шлегер про соціальну роль, зміст і методи дошкільного виховання	78
Шлях до педагогічного співробітництва	54
Шляхи демократизації навчального процесу в педагогічному вузі	79
Щоб зростали патріотами	9
Щоб росли патріотами	10
Яким повинен бути Монтессорі-вчитель	103

Зміст

«І тепле слово проситься в рядок...»	4
Жити і працювати від душі	6
Основні дати життя і діяльності	
Поніманської Тамари Іллівни	10
Наукові праці Т.І.Поніманської.....	12
Література про наукову та громадську діяльність	
Т.І.Поніманської.....	50
Т.І. Поніманська – член редколегії наукових, науково-методичних журналів і збірників наукових праць.....	51
Т.І.Поніманська – голова (співголова) організаційного та програмного комітету Міжнародних, Всеукраїнських наукових, науково-методичних, науково-практичних конференцій	53
Т.І.Поніманська – учасник Міжнародних, Всеукраїнських наукових, науково-методичних, науково-практичних конференцій.....	55
Наукова школа вченого	68
Науковий керівник держбюджетної тематики.....	70
Фотографії	71
Відзнаки та нагороди науковця	82
Титульні сторінки книг	87
Бібліотека праць Т.І.Поніманської.....	91
Алфавітний покажчик назв друкованих праць	
Т.І.Поніманської.....	93

